

# JEGYZŐKÖNYV

A PÜSPÖKI METHODISTA EGYHÁZ  
MAGYARORSZÁGI MISSIÓJÁNAK

ELSŐ ÉVI ÜLÉSÉRŐL,

MELY A BUDAPESTI GYÜLEKEZET ÚJ  
IMATERMÉBEN (VI., FELSŐERDŐSOR 5. SZ.  
ALATT) 1921 ÁPRILIS 22—24-ÉN FOLYT LE



A MAGYAR MISSIÓ UTASÍTÁSÁRA

KÉZIRAT GYANÁNT

KIADJA:  
A KERESZTÉNY KÖNYVESHÁZ K. F. SZÖV.  
BUDAPEST, VI., FELSŐERDŐSOR 5.

### I. JELENLEVOK NÉVSORA:

- |                     |                   |
|---------------------|-------------------|
| 1. FUNK MÁRTON      | 6. HARMANN JÓZSEF |
| 2. Dr. SZALÓS ARTUR | 7. SZABÓ EDE      |
| 3. REICHERT GYULA   | 8. SCHARPF MÁRIA  |
| 4. SCHMIDT JÁNOS    | 9. ANDRAŠKO ANNA  |
| 5. CSOPJÁK GÁBOR    |                   |

### II. MISSIÓI HIVATALNOKOK:

Középeurópai püspöki felügyelet:  
 Dr. NUELSEN JÁNOS L., Lausanneban.

Jegyző:  
 REICHERT GYULA, Dombóvár.

Statisztikus:  
 Dr. SZALÓS ARTHUR, Budapest, Felsőerdősor 5. sz.

Missió pénztáros:  
 FUNK MÁRTON, Budapest, Felsőerdősor 5. sz.

### III. A MISSIÓI EGYESÜLETEKNEK HIVATALNOKAI.

### IV. A MISSIÓI BIZOTTSÁGOK:

- Építészeti és ingatlan-vételi bizottság:  
 Funk M., Dr. Barta B., Dr. Szalós A., Thomasko Fr.,  
 Harmann J., Reichert Gy.
- Irodalmi bizottság:  
 Funk M., Dr. Szalós A., Thomasko Fr., Reichert Gy.

3. Lelkészképzésügyi bizottság:  
Funk M., Bartos B., Dr. Szalós A., Reichert Gy.
4. Pénzügyi bizottság:  
Funk M., Müller Miksa, Reidt Károly.
5. Vasárnapiskolai bizottság:  
Funk M., Szabó Ede, Thomasko Fr., Reichert Gy., Scharpf Mária.
6. Köszönetnyilvánító bizottság:  
Reichert Gy., Schmiedt J., Csopják G.

## V. EGYHÁZRENDTARTÁSI KÉRDÉSEK:

1. Mely predikátorok vannak próbára, illetőleg az első tanulmányév viszonylatában? *Dr. Szalós Artur és Reichert Gyula.*
2. Kik vannak Próbán?  
a) A második tanulmányi évben? *Senki.*  
b) A harmadik tanulmányi évben? *Senki.*  
c) A negyedik tanulmányi évben? *Senki.*
3. A konferenciának mely tagjai vannak a harmadik tanulmányi évben? *Senki.*
4. A konferenciának mely tagjai vannak a negyedik tanulmányi évben? *Senki.*
5. Mely utazó predikátorok szenteltettek fel diakonussá?  
a) Rendes kurzusban? *Egy sem.*  
b) A missiói rendszabály alatt? *Dr. Szalós Artur.*  
c) A szemináriumi rendszabály alatt? *Senki.*
6. Mely helyi predikátorok szenteltettek diakonussá? *Egy sem.*
7. Mely utazó predikátorok szenteltettek lelkészekké?  
a) Rendes kurzusban? *Senki.*  
b) A missiói rendszabály alatt? *Senki.*  
c) A szemináriumi rendszabály alatt? *Senki.*
8. Mely helyi predikátorok szenteltettek lelkészekké? *Egy sem.*
9. Hogy szól a statisztikai jelentés? *Lásd a statisztikai kimutatást.*

10. Mennyi az egyetemes konferencia által elrendelt jótékonyági adományok teljes összege, a missziói pénztáros jelentése szerint. *1920—21. év 400 kor.*
11. Mennyi a missió által elrendelt adományok teljes összege?

## VI. BEOSZTÁS:

Superintendens és pénztárnok: Funk Márton, Budapest.  
Budapest és Angyalföld: dr. Szalós Artur, Budapest.  
Kispest: Csopják Gábor, Budapest.  
Kaposzsekcső, Dombovár, Sásd: Reichert Gyula, Dombovár.  
Györköny, Nagyszékely: Schmidt János.  
Nyíregyháza: Harman József.  
Irattejesztő: Szabó Ede.



## Jegyzőkönyv

### a Püspöki Methodista Egyház Magyarországi Missziójának első évi üléséről,

mely a budapesti gyülekezet új imatermében (VI., Felsőerdősor 5. alatt)

1921. április 22—24-ig folyt le.

Már az előestén,

csütörtökön, április 21-én

üdvözlő estére gyülekeztek össze a misszió prédikátorai, de megjelentek erre a külföldi kiküldöttek is és szép számú ünnepi gyülekezet volt együtt. A „Tiéd az ügy, oh Jézusunk“ kezdetű ének elnéklése után Funk Márton szuperintendens imádkozott és a 96. Zsolt. és Neh. 8:10. alapján megnyitó beszédet tartott. Nem a munkánk eredményében, nem a mi nagy egyházunkban, nem az alapeszmékben, vagy methodista egyházunk módszerében — bár mindezekért is nagyon hálásak lehetünk Istenünknek — hanem egyedül csak az Urban van a mi erősségünk — mondá a mi szuperintendensünk fejtegetéseiben a többi között. Nagy örömeink ad kifejezést afelett, hogy ezen történelmi pillanatban, midőn magyarországi misszióink első ülésének előestélyét ünnepeljük, új egyházi termünkben üdvözölheti munkatársait, az Ausztriából, Svájcban való kiküldötteket, együttlétünk alatt belépő, tiszteletre méltó püspökünket és a gyülekezeti tagokat.

A magyar methodisták nevében Szalós A. dr. üdvözölte meleg szavak kíséretében az egyesereglett nagy ünnepi gyülekezetet. Utalt a magyarok közt folyó munkának gyors felvirágzására, melynek oka azon körülményben keresendő, hogy az utolsó évben megvalósítottuk a jeligét: „Az evangéliumot a magyarnak, a magyarok által“! Azt reméli, hogy a methodismus csakhamar egész Magyarországra nézve áldásnak fog bizonyulni.

A gyülekezeti előjáróság képviselőjében Reidt Károly osztályvezető azon kiváltság felett érzett örömeink adott

kifejezést, hogy a magyarországi misszió első ülését a budapesti gyülekezet kebelében üdvözölheti. Szívélyes szeretettel köszönti úgy a prédikátorokat, mint a delegátusokat, de mindenekelőtt a hazánk érdekében oly fáradhatatlan buzgósággal tevékeny Nuelsen dr. püspökünknek adózott hálás elismerés szavaival. Azután Isten áldását kívánta az üléshez.

A karnak érzéssel énekelt: „Hozott Isten, hű munkások!“ című éneke után az egyesereglettek nagy öröme, szeretve tisztelt püspökünk, Nuelsen dr. emelkedett szólásra és köszönetet mondott a meleg szavú üdvözlésekért. Amidőn a világot átölelő methodista egyház üdvözlését tolmácsolta, hangsúlyozta, mennyire az Urtól nyert kiváltságnak tekintti ő maga is azt, hogy a magyar misszió első ülését vezetheti.

A „Fel barátim drága Jézus“! kezdetű közének után Bargmann H., az osztrák misszió konferencia szuperintendense mondta a záróimát, mire dr. Nuelsen püspök az apostoli áldással bocsátotta el a gyülekezetet.

Péntek, április 22-én,

d. e. 9 órakor Istentisztelet keretében nyitotta meg Dr. Nuelsen J. L. püspök a magyarországi misszió első ülését. II. Kor. 5:14: „A Krisztus szerelme szorongat minket“ alapján buzdítja az atyafiakat, mire az Úr halálának emlékvacsorájában közösen erősödtek.

Husz percnyi szünet után a hivatalos ülést nyitotta meg a püspök, szeretetteljes módon üdvözölve Magyarországi prédikátorait, kiknek sok áldást kíván szép, uttörő munkájukhoz, egyben figyelmeztetve is őket, előrsi szolgálatban teljesítendő fontos köteleességeikre.

Püspök felkérésére, a szuperintendens felsorolja, a magyarországi misszió következő munkásait: Funk Márton — mint tag — Szalós Artur dr., mint próbatag, az osztrák misszió konferenciába felvéve, továbbá, kik még nem tartoznak egyik konferenciához sem: Richert Gyula, Csopják Gábor, Schmidt János, Harmann József, Scharpfi Mária és Andraskó Anna. Az összes misszió munkások jelen vannak.



Reichert Gyula jegyzőkönyv-vezetővé, Szalós Artur dr. statisztikussá nevezetett ki.

*Elhatározatott*, hogy a tárgyalások d. e. 9—12-ig; d. u. 3— $\frac{1}{2}$ -ig folyanak.

Funk Márton a következő határozati javaslatot terjeszti elő: „Magyarországi missziónk első ülése alkalmából, főtiszteendő püspök urunkat, Nuelsen J. L. dr.-t, szívünk mélyéből köszöntjük. Különös örömünkre és biztatásunkra szolgál, hogy éppen ő lett a mi elnöklő püspökünk, kit könnyed ügyvitelében, világos és gyors helyzet felismerésében megbecsülni tanultunk. A mi nagy feladatunk és sok rendbeli nehézségeink nem ismeretlenek előtte, ki már évek óta sok szeretettel vett részt a régi Ausztria-Magyarország vallásos és egyházi problémáinak megoldásában. A háborus esztendőök minden baja és szenvedése egyházi fővezérünket atyai gondoskodásában, a legszebb világitásban mutatták be nekünk és az események változása közepette, a mi nyugodt, céltudatos kormányosunk maradt. Midőn a háboru vége forradalmi jelenségeivel népeinknek nyomoruságát teljes egészében felszínre vetette, senki sem sietett jobban, éhező-és fázó emberek, özvegyek és árvák részére segítséget keresni, mint szeretve tisztelt püspökünk. Az ő szószólásának és közbenjárásának köszönhető, hogy Magyarország is részesült, mintegy 10 millió korona szeretetadományban.

Hálaimáink azért, amit Isten, nagyrabecsült püspökünk által nyújtott nekünk, egybefolynak azzal a hő kérésünkkel: „Uram, áldd meg a te hű szolgádat és áldj meg általa továbbra is minket és minél többeket“.

Adja az Ur, hogy szerett püspökünk, a mi magyarországi missziónk első ülésén annyi örömet találjon, hogy gyakran és szívesen jöjjön közénk Magyarországra, hogy a középeurópai methodista család legfiatalabb gyermekének, atyai tanácsával, az eredményes fejlődésre hasznára legyen.

Dr. Nuelsen püspök szívélyes szavakban mond köszönetet és hangsúlyozza, hogy mennyire örül, hogy velünk együtt dolgozhatik a magyarországi munkában; biztosít bennünket szeretetéről, mert a magyar munka, mint egy igazi

hadi-gyermek, (mely azonban, már elég jól tud járni és beszélni) igényt is tarthat különös szeretetre.

*Határozat:* A jegyzőkönyv szövegezése úgy magyar, mint német nyelven történjék!

Püspök bemutatja Bargmann és Riedinger testvéreket, az osztrák missziói — és Spörri J. G. testvért, a svájci konferencia kiküldötzeit.

*Határozat:* Mint tanácskozási joggal bíró vendégeket köszöntjük őket gyűlésünkön.

Funk testvér bemutatja: Laub János a bikali és Lehmann János a ráckozári közösségek prédikátorait.

Nuelsen püspök szeretettel köszönti őket, reméli, hogy jól érzik magokat közöttünk és munkánkban imáikkal készek bennünket támogatni.

Funk testvér javasolja, hogy hirlapi tudósítónként, a következő testvérek nyerjenek megbízást: Bargmann H. az „Evangelist für die Donauländer,“ Riedinger P. a „Bremer Evangelist,“ Spörri I. G. a „Schweizer Evangelist,“ Csopják G. a „Békeharang,“ Schmidt J. a hazai német nyelvű napilapok és Csopják G. a magyar nyelvű napilapok számára. Az amerikai egyházi lapok számára, kész ő maga vállalni a tudósítást.

Ez a javaslat elfogadtatott.

Püspök az ügyrend 14 kérdését tüzi ki tárgyalásra: „Megvizsgáltatott-e minden lelkész jelleme?“ Igen, nyilvános konferenciái ülésben.

Miután Funk szuperintendens ellen nem emeltett semmi kifogás, felolvassa jelentését a magyarországi munkáról.

(Lásd a függelék! Nr 1.)

*Határozat:* Hogy Funk testvér érdekes jelentését félbe ne kelljen szakítani, az ülést kitoljuk  $\frac{1}{2}$ 1 óráig.

Püspök, Funk testvér áttekintő és valóban felemelő jelentését köszöni és hangsúlyozza, hogy ilyen érdekes jelentést nem egyhamar hallott valamelyik konferencián. Egyben köszöni Funk testvér önmegtágadó munkáját, melyet családjára és magára nézve is sok nélkülözések közepette

végzett itt Magyarországon. Az Ur ezért most nyilván áldásával koronázza őt és a munkája szép eredményeiben nyújtja neki a jutalmat hűségéért.

Püspök ur egyuttal köszönetet mond Fleischer Gy. dr. ügyvéd urnak is azon önzetlen szolgálataiért, melyet Funk szuperintendens jelentése értelmében, a keresztyén Népirodában végzett.

*Határozat.* Funk Márton indítványára elküldjük Dr. Melle F. H. Ottó, Ausztria-Magyarország egykori szuperintendense címére a következő üdvözkö-iratot:

„Missziónk első ülése alkalmával, tekintetünk hálával vissza-visszatér a multba. Az Ur nagy dolgokat mivelt rajtunk. De, hogy mellőzhetné egy bibliai alapon álló gyülekezet az ige figyelmeztető szavát: „Emlékezzetek meg a titánitokról és kövessétek őket!”

A mostani Magyarországon folyó munkánk alapját Dr. Melle F. H. Ottó igazgató fektette le.

Külföldön elismeréssel és hálával gondolunk reá ezekben a napokban. 1905-ben kezdte meg a munkát Budapesten. Ez a Duna folyam mentén elterülő világváros nem hajlik holmi lelkiéletbeli spekulációkra, atmoszférája nem vallásos. Budapest „kiélni” akarja magát. Ezért a kezdet nehéz volt Melle testvérnek. De önmegtagadását, kitartását és alkalmazkodó képességét felhasználta az Ur emberi lelkek mentésére és egy gyülekezetben való összevisszajítésére. Hogy munkánk Budapesten nem lett valami szektás-fajta jellege, hogy belátással bírj emberök állandóan jóindulattal és tisztelettel viselhettek iránta, ez Melle testvér tapintatosságára és körültekintésére vezethető vissza.

Midőn az egyház bizalma, az osztrák-magyar misszió konferencia szuperintendensi tisztségére emelte őt, Melle testvér Budapestet továbbra is megtartotta gondoskodásában. Bölcs előrelátással, széles körökben hangsúlyozta Budapest jelentőségét Dél-Kelet-Európa számára és amerikai anyaezünk figyelmét erre a munkára irányította. Ezen befolysnák köszünhetjük a mi szép egyházi épületünket itt a fővárosunkban. Melle testvér maradandó emléket állított fel

magának a misszióunkban és mi hálával építünk tovább az általa megvetett alapokon. A munkához való hűséges ragaszkodásunk, odaadásunk legyen a hálánk kifejezése.

Midőn az utóbbi években, a háboru és forradalom következményei képen, Budapesten is mind nagyobb lett a szükség és több a könny, Melle testvér volt az, ki a helyzettől helyes képet nyújtott anyaezünknek. Amerikai, svájci és skandináv szeretetadományok gazdag árja segítette tagjainkat és sok más barátainkat a nehéz órákon keresztüli jutni. Fizesse ezt meg az Ur az Ő szolgálójának.

Munkánkban való távozása felett érzett sajnálkozásunkban megmaradt nekünk azon elégtétel, hogy a Közép-Európában felnövekedő ígihirdető-nemzettség, tehát ami ifjúságunk is igazi vezetőt nyer benne. Munkaköre szélesbedett és ebbe mi is beletartozunk.

Isten áldása nyugodjék a magyarországi methodista misszió alapítóján: Dr. Melle F. H. Ottón.

A misszió nevében:  
**Funk Márton.**

A jegyzőkönyvvezető-titkár felolvas egy Möller Róbert lelkesítő érkeztet üdvözlő-levelet. Ő volt az első, ki mint methodista prédikátor hirdette az ígét a Bácskában.

A titkár megbízást nyer az üdvözlő-leveleire vonatkozó válaszára.

Miután Spörri J. G. szuperintendens imát mondott, az ülés 1/2 órákor elnapolatott.

d. u. 3 óra.  
**Péntek, április 22. én,**

Dr. Nuelsen J. L. püspök elnököl.

A „Testvérek fel tehát!” — élenklése után püspök felkéri Szalós dr.-t, hogy imával vezesse be az ülést.

Nuelsen püspök bemutatja Thomasko Fr.-t, a Brit és Külföldi Biblifatársulat ügyvivőjét, a budapesti gyülekezetünk gondnokát.

Örömmel üdvözljük körünkben.



Funk Márton indítványára a különböző bizottságokba megbízatást nyerne:

1. *Irodalmi bizottság*: Funk Márton, Szalós Artur dr., Thomasko Frigyes, Reichert Gyula.

2. *Pénzügyi bizottság*: Funk Márton, Müller Miksa, Reidt Károly.

3. *Építészeti- és ingatlan-vételi bizottság*: Funk Márton, Szalós Artur dr., Thomasko Frigyes, Harmann József, Reichert Gyula.

4. *Lelkészképzésügyi bizottság*: Funk Márton, Barta Bernát dr., Szalós Artur dr., Reichert Gyula.

5. *Vasárnapi iskolaiügyi bizottság*: Funk Márton, Szabó Ede, Thomasko Frigyes, Reichert Gyula, Scharpf Mária.

6. *Köszönethyivánító bizottság*: Reichert Gyula, Schmidt János, Csopják Gábor.

Püspök felszólítja a missziói munkásokat rövid szóbeli jelentésükre.

Püspök felhívja e nevet: Dr. Szalós Artur!

Jelleme ellen nincs kifogás.

Szalós testvér a következőket jelenti: Istentől elhivottnak tudja magát a magyar népe közötti munkára. Ezt az Ur látható eredményekkel tanusította a munkájában. Sok lélek megmentése számára lehetett eszköz az Ur kezében Angyalföldön, a főváros ezen hirhede munkánegyredében.

*Határozat*: Szalós testvér theologiai tanulmányainak első esztendejében megmarad és diakonussá leendő fel-szentelésre ajánlatik a püspöknek.

A püspök felkéri Reichert Gyulát a jelentésükre.

Reichert testvér jelenti, hogy még csak pár nap előtt költözködött át Jugoszláviából. Némely nehézséggel kell megküzdenie a lakása ügyében, mert a helyi hatóságok megtagadták neki a letelepedési- és lakhatási engedély megadását. Ezt a barátságatlan magatartást most többek részéről azért kell tapasztalnia, mert methodista prédikátor lett. Midőn 11 év előtt vonult be ugyanazon vidékre, mint az egyik Lutheránus gyülekezet újonnan választott lelkésze, akkor egész ünnepléses fogadtatásban volt része. Most azonban

még a hajlékot is sajnálnák tőle, hasonlóképen, mint ahogy az Ur Jézus számára sem volt más hely a születésekor, mint egy istálló.

De a mostani megérkezésekor sem hiányzott a fogadtatás. Kaposszekcsői methodista gyülekezetünk egy kedves tagja éjnek idején kereste fel a vagonjában a többi teherkocsik között. Ennél a fogadtatásnál hiányzott ugyan a külső parádé, de annál több szívbeli, őszinte szeretet nyílvánult meg. Mert a „kereső” éjszaka egy órai gyalogutat tett meg, holott nem is tudta, hogy esetleg nem hiába fáradoz-e, az esetre, ha még meg nem érkezünk. És magával hozta sok testvér szívéljes üdvözlését, kik otthon szeretettel, szívükben vágyódással, imádkozva várták és segítettek megkönnyíteni felkivezetőjük hozzájuk érkezését.

Kéri, hogy emlékezzenek meg róla és munkájáról a konferencia vezetői, tagjai, imáikban is és reméli, hogy a jövő évi gyűlésen Istennek sok megnyilvánult áldásáról fog beszámolni tudni.

*Határozat*: Reichert testvér, az osztják missziói konferenciába próbára való felvételre az I. tanulmányévre ajánlatik, az evang. egyházban történt lelkeszi felavatásának elismerése és érvényesítése mellett.

Püspök, az egyházi rendtartás értelmében, néhány szervezeti kérdést tesz fel:

1. Kérdés: „Mely prédikátorok vannak próbán, illetőleg az első tanulmányév viszonylatában?” Szalós Artur dr., Reichert Gyula.

2. Kérdés: „Kik vannak próbán? a) A második tanulmányi évben? Senki. b) A harmadik tanulmányi évben? Senki. c) A negyedik tanulmányi évben? Senki.

3. Kérdés: „A konferenciának mely tagjai vannak a harmadik tanulmányi évben?” Senki.

4. Kérdés: A konferenciának mely tagjai vannak a negyedik tanulmányi évben? Senki.

*Schmidt János* testvér jelenti, hogy Kaposszekcsőn és Baranyában a munka küzdelmek közt megy előre. Az evan-



géliom hirdetése ott némely szenvedéssel jár, de ez által is lelkek mentenek és erősítettek meg hitökben.

*Határozat:* Schmidt János továbbképzés céljából kilidessék ki a mājnai Frankfurtra, a prédikátorképző intézetbe.

*Csopjak Gábor* testvér elmondja, miként keresett békességet Istennel és hogy ez a keresés még a Ferenc-rendiek kolostorába is bevitte őt. De itt nem találta meg azt, amit keresett. Azért elégtellenül hagyta el egy idő mulkával a kolostor falait és az újságrírásra adta magát. Végre megtalálta nyugalmát a Krisztusban s most kész az életét az Ur szolgálatába tölteni.

*Harmann József* testvér a nyíregyházi munka, mintegy husz esztendőre visszanyuló kezdetét és annak a jövőre vonatkozó szép kilátásait vázolja.

*Andrasko Anna* kisasszony megemlíti, hogy egy évvel előzetesen Londonban szolgált a szegényeken az Urnak s most már egy év óta, visszatérve hazájába, itt a methodista egyház szolgálatában keresi fel a szegényeket és a betegeket. Körülbelül 500 látogatást tett. E mellett Budapesten és Angyalföldön egy varró-egyesületet létesített és Kispeszen felviruló gyülekezeti munkának vetettek meg az alapját.

*Scharpf Mária* kisasszony közli, hogy nagy örömeire szolgál a nevelőnők közt és folytatja a serdülő lányok szövettségében munkáját. Beszél arról, hogy győződött meg hova-tovább mind jobban ennek a munkának a szükségessé voltáról. A külföldiek segélyező bizottság megkereste őt, hogy támogassa e bizottságot munkájával, miáltal bemenetelt talált a kórházakba és mint a fogházmisszió tagja, bibliaórákat tart a gyűjtőfogházban.

Püspök ur hálásan köszöni a nyert jelentéseket; és örömeinek ad kifejezést a munkások és munkásnők sokoldalú, hű munkája felett és bizalommal reméli, hogy az Ur áldása nyugszik ezen a munkán.

Püspök ur szervezeti kérdések közül az ötödikét teszi fel: „Mely utazó prédikátorok szenteltettek fel diakonusokká? a) Rendes kurzusban? Egy sem. b) A missziói rendszabály alatt? Dr. Szalós Artur. c) A szemináriumi rendszabály alatt? Senki.

6. Mely helyi prédikátorok szenteltettek diakonusokká? Egy sem.

7. Mely utazó prédikátorok szenteltettek lelkészekké? a) Rendes kurzusban? Senki. b) A missziói rendszabály alatt? Senki. c) A szemináriumi rendszabály alatt? Senki.

8. Mely helyi prédikátorok szenteltettek lelkészekké? Egy sem.

10. Hogy szól a statisztikai jelentés? Funk testvér a statisztikus helyett előterjeszti a jelentést. (Lásd: a függelékben.)

11. Mennyi az egyetemes konferencia által elrendelt jótékonyági adományok teljes összege, a missziói pénztáros jelentése szerint? \_\_\_\_\_

12. Mennyi a misszió által elrendelt adományok teljes összege? \_\_\_\_\_

Funk testvér felolvassa Fleischer Gyula dr. jelentését, a Keresztény Népirodára vonatkozólag. (Lásd a függelékben. N.2.)

*Határozat:* Dr. Fleischer Gyula indítványai, a Keresztény Népirodára vonatkozólag elfogadtnak.

Funk testvér felolvass egy Jakab J. kerületi szuperintendens-től júgoszláviából érkezett üdvözlő-iratot s jelenti, hogy 20-án ő is üdvözlő táviratban köszöntötte a júgoszláv konferenciát.

Funk testvér tolmácsolja am. Frankfurthan székelő Bethánia egyesület felügyelőjének Döbereiner C. és Mehner A. akret-frieslandi Leer-ben lakó prédikátor testvérek üdvözlőjeit, kik közül az utóbbi pár évig ami területünkön, Ujvidéken dolgozott. Funk testvér válaszolni fog az üdvözlő iratokra.

Püspök ur bemutatja: Barta G. dr.-t, a Keresztlyén Népiroda munkatársát, Reidt K. osztályvezetőt és Müller Miksa gondnokot.

*Határozat:* Mint tanácskozási joggal felruházott gyűlési résztvevőket szeretettel köszöntjük őket.

Bargmann testvér zárómája következtet.

Miután Dr. Nuelsen J. L. püspök urnak és Funk Márton szuperintendensnek a külügyminiszternél audiencián lesz dolguk; szombaton délelőtt nem lesz ülés.

## Pénteken, 22-én

este 7 órakor: „A szeretet hatalmát áldom” elénkklése után Szalós Artur dr. imájával vette kezdetét az u. n. delegátus-estély. Funk Márton a 133. Zsolt. kapcsán üdvözölte az Ausztriából (Bargmann, Riedinger) Svájcól (Spörr) érkezett delegátusokat és a budapesti testvérközösségek és gyülekezetek képviselőit. (Csia Sándor dr., mint a Bethánia-Egyesület titkára; Udvarnoki András a baptista gyülekezet prédikátora, Id. Victor János a magyar vasárnapiiskola szövetség. részéről).

Bargmann H. szuperintendens megemlékezik arról, hogy miként tanultuk meg egymást becsülni és szeretni hosszú évek során az osztrák-magyar missziói konferencia keretei közt folytatott közös és együttes munkálkodás alatt. De a különválás óta is látjuk, hogy Isten utai csodálatosak. Mert a különválás csak előmozdítására szolgált az evangéliumnak úgy Ausztriában, mint Magyarországon. Nagy örömmel értesült a magyar munka növekedéséről és örül annak, mit e napokban hallott és látott. Az osztrák viszonyokra vonatkozólag tájékoztatott bennünket, hogy a hatóságoknak évek hosszu során át kiadott szigorú rendeletei helyébe, dicső szabadság lépett. Az istenisztéleti helyiségek ajtajáról lekeltük az e fajta felírások: „Csak meghívott vendégeknek szabad a bemenet!” És annyira sergestül jönnek az üdvösséget éhező lelkek úgy az istenisztéletekre, mint a vasárnapi iskolákba, hogy már alig férnek meg a helyiségekben.

Miután Szabó dr., Bargmann szuperintendensnek köszönetét fejezte ki a felszólalásáért és Isten gazdag áldását kívánta az Ausztriában folyó munkára, a svájci delegátus: Spörr I. G. szuperintendens ragadta meg a szót. Öröme szolgált, hogy gyülekezetünkben már két olyan egyénnel találkozott, kik Svájcban találhák meg az Üdvözítőt s ezért szeretettel, lelkesedéssel beszéltek Svájcrol. Bár örvendeltesen halad a munkánk előre itt Magyarországon — mondá Spörr ur — látjuk mégis, miként terjesszkezik a hitelenség, az élveztvágy és erkölcstelenség. Figyelmeztet azon kiváltásá-

gokra, melyek az uttörő munkával vannak összefüggésben. Beszédjének további folyamán megemlékezett a svájci szeretetvékenységről is, a mely a gyermekek iránt történt

Funk Márton köszönetét fejezi ki Spörr szuperintendensnek, hogy nem sajnálta a nagy ut fáradalmait és eljött hozzánk, hogy biztasson bennünket a mi missziói munkánkban. Mi a legutóbbi években a háboru és forradalom viharától megkímélt kis Svájcot szinte irigy tekintettel néztük. A kis ország békeje, jó ellátása, meg a pénzének magas állása sokszor volt csodálkozásunk tárgya s azt a vágyat váltotta ki belőlünk, vajha mi is odatartoznánk, a methodista-munka azon részéhez, mely a Svájcban folyik. Reméljük, hogy a kedves Svájciak továbbra is megtartanak minket érdelklődésük körében s kérjük az eddig tanusított szeretetért köszönetünket tolmácsolni a svájci konferenciának, azon kérés kíséretében, hogy az ottani testvérek imáikban is gondoljanak reánk.

A magyarországi vasárnapi iskolai szövetség elnöke, Id. Victor János, utal közös egységalapunkra, a keresztre és reméli, hogy a Megfeszítettnek Magyarországon leendő megdicsőítésében, a methodizmus is kifogja venni a maga részét.

Funk Márton szívélves szavakban köszöni Magyarországi vasárnapi iskola ügyi előharcosának felszólalását.

Csia Sándor dr., ismerteti a magyarországi Bethánia-Egyesület széles körű tevékenységét a fővárosban és az egész országban s kiemeli szociális segítő és mentő munkáját, amit különösen a budapesti kórházakban és fogházakban végzett.

Funk testvér elismeréssel hivatkozik Csia Sándor dr. érdemeire a kereszty. allianz Magyarországon való újradéldése körül, köszöni megjelensét a körünkben és Isten áldását kéri a Bethánia-Egyesületre.

Riedinger lelkész záró imája után, püspökünk az apostoli áldással fejezte be az estélyt.



### Szombat, április 23-án

delután 3 órakor.

Dr. Nuelsen J. L. püspök elnököl.

A „Jertek és ne nyugodjunk!” kezdetű ének elénekzése után, püspök ur felkérésére Richert Gyula imádkozik.

A jugszláv missziói konferencia következő üdvözlő-távirata kerül felolvasásra: „Nuelsen püspöknek, az egybegyűlt prédikátoroknak és methodista egyházunk tagjainak testvéri köszöntésünk és áldáskivánásunk!”

Az építészeti-bizottság előteresszi jelentését. (L. Függelék.) Elfogadjatik.

A lelkeszképzésügyi-bizottság jelentése. (L. Függelék.) Elfogadjatik.

Funk Márton, Wenzel Albert wieni lelkesz üdvözlését tolmácsolja.

Püspök urunk bemutatja Dr. Milis urat a vasárnapi iskolai szövetségünk európai tükaráját és örömeinek ad kifejezést afelelt, hogy őt köztünkben láthatjuk.

Milis dr., hivatkozik szíve érzelmekre, hogy milyen kellemes neki a köztünk való tartózkodás. Megemlíti, hogy a vasárnapi iskolai munka milyen örvendetes szép haladásnak örvend methodista egyházunkban. Az európai és amerikai vasárnapi iskolásaink karácsonyi adománya a 400.000 dollárt is meghaladta, mely összeg szükséget szenvedő gyermekek javára fordították. Azzal a rövid figyelemzetéssel fejezte be beszédjét, hogy legyünk hívek gyermekeink nevelésében úgy a családban, mint a vasárnapi iskolában.

Dr. Nuelsen püspök megköszöni Milis dr., szíves szavait és fáradhatatlan tevékenységét gyermekeink érdekében.

Nuelsen dr., püspök ur tárgyalásra tüzi az egyházi rend 14. kérdését: „Hol tartassék a jövő évi ülés?”

Ennek megállapítása a szuperintendensre bízott.

Dr. Milis imája után az ülés elnapoltatott azon határozattal, hogy vasárnap este tárgyaljuk le a még kint levő bizottsági jelentéseket és az elhelyezési lajstrom felolvasása után befejezzük misszióink ez évi ülését.

### Vasárnap, április 24-én.

Este 1/8 órakor Milis dr., egy esti istentisztelet keretében, szemléltető és magával-ragadó módon beszélt a nevelés jelentőségéről. Ennek folytatása képen püspök ur, a még kivülálló jelentéseket kérte be.

Az irodalmi és vasárnapi iskolai bizottságok jelentései felolvasatának és elfogadattának.

A köszönetnyilvánító bizottság jelentése felolvasatván, a jelenlevők annak elfogadását felállás ujján juttatták kifejezésre.

Végezetül minden munkást a következő munkaév alatt hűséges munkára kér fel a püspök és felolvasta az elhelyezési lajstromot. Ezután szivből fakadt imában ajánlja fel az Urnak az egész munkát és az áldással fejezi be a tárgyalásokat és ülésvezést.



# FÜGGELÉK.

## Jelentések.

### 1. Funk Márton sup. jelentések.

#### *Tiszteletreméltó Püspök, Szeretett Atyafiak!*

Első ízben jövőnk össze, magyar misszióink ülésére. A methodizmus történetének hazánkban új fejezete kezdődik. Ezenfelül bizonyosan helyénvaló egyházunknak Magyarországon való alapításáról és eddigi munkájáról áttekintő ismertetést nyújtani.

Apostoli mód szerint egyik meghódított területről a másikra sietett a methodizmus előretolni őrcsapatait 1870-ben, az angol wesleyánusok megszállták Wien-t, ahol azonban csak nagyon lassan tudtak terjeszkedni; 1895-ben, az evangelizálásban nagyon áldott Möller Róbert igel hirdető, ki jelenleg a délnémet konferencia evangelistája, érkezett meg Wienbe. A Duna folyamát követve, tekintete Magyarországra is ráirányult, mintha csak hallotta volna Isten Lelkének szavát: „Ezt a földet neked és munkatársaidnak adom”. A bécsi gyülekezetben magyarok is eljuttottak az üdvösség ismeretére, kik aztán hasonló áldásban kívánták részesíteni honfitársaikat is. Möller testvér 1898-ban Pozsonyban igyekezett lábát megvetni, azonban hiába. Tehát tovább imádkoztak Magyarországgért és várakoztak. Ekkor, váratlanul, Magyarországi déli vidékérfől hatolt el Wienbe a macedoni kiállítás: „Jöjjetek hozzánk és segíts!” Ujverbászra, a Bácskába tévedt el Amerikából az Apologétánk (keresztyén lap címe). Abból békességre vágyakozó két-keresztesek megtudták Möller testvér címét és szeretettel kérték, hogy látogassa meg őket. Ő örömmel fogadta a meghívást, ebben látva kitartó imák meghallgatását. Ujverbáson, Szenttamáson és Feketehegyen nagy hallgatóság előtt beszélt, az első helyen hozzá még a református templomban. Nemsokára már az északnémet-országi konferencia előtt fektült a bácskai barátok egy két-

vénye, melyben állandó igehirdetőt kértek. Az első alkalommal kiküldött fiatal ember nem vált be. A berlini kerület felügyelője, kinek hatásköre Bécsre és Magyarországra is kiterjedt, a messzefekvő végállomásra nem akart már senkit sem alkalmazni, hanem az esetre, ha oda nem akad önkéntes jelentkező, azt a vidéket feladta volna. Isten azonban már választott és fel is készített magának eszközt ama missziói munkatérület számára. Szászország szép fővárosában, Drezdában, a fiatal Melle Ottó prédikátor munkálkodott. A prédikátor meggyülekezete éppen emberházzátra vetették ki a hálót. Szép remények kecségtették őket. De Melle testvér nem tudott megszabadulni attól a gondolatától, hogy Isten őt, ama ismeretlen messzeségbe akarja küldeni. Barátai minden figyelmeztetése ellenére a szászországi fővárosban folyó kellemes munkát fel tudta cserélni egy délmagyarországi falusi misszionárius nehéz helyzetével. 1900 december havában küldte őt Vincent püspök Szenttamásra. De csak kereső lelkek egy félénk és csalódott kis csapatával találkozott itt és a hatóságok ellenállásával kellett megküzdenie. Munkáját ifjúkori lelkesedéssel és a nép szüksegleteinek mélységese megértésével végezte és áldott missziói tevékenységnek vetette meg az alapját. 1901-ben Magyarországi, mint külön járás, 47 taggal elválasztott Bécsből. 1905-ben Melle testvér Budapestre vonult, hogy itt, Magyarországi bűszke fővárosában is hirdesse a keresztről szóló ígét. Az 1906. évi jelentés szerint Magyarországon 3 prédikátor, 204 tag és próbatag és 12 igehirdetési-állomás volt. 1907-ben külön kerületté szerveztették az Ausztria-Magyarországon folytatott munka, melynek élére Melle testvér állított. Magyarországon már 4 járás volt: Budapest, Bácsszenttamás, Ujverbász és Ujvidék. Már 1905-ben a magyaroknak egy külön osztálya szerveztették Szenttamáson, de még csak 1907-ben kezdődött rendszeresen a magyar nyelvű munka. Budapesten Jakab János prédikált, ki nemrég fejezte be theologiai tanulmányait a lelkesképző szemináriumunkban; Szenttamáson pedig Kuszli Márk segédmunkás hirdette magyar nyelven az evangéliumot. A magyar gyermek élt ugyan, de menési

gyakorlatai, az elesés és felkelés határai közti mozogtak. Az Úr azonban bizonyosságot tett a munka mellett, emberi lelkeknek a bűn éjszakájából való megmentése által. A német nyelvű munka lassan, de biztosan haladt előre.

Hosszu tanácskozások után, Burd Püspök 1911-ben a kettős monarchiában folyó munkát missziói konferenciává szervezte, melybe a triezsti olasz gyülekezet is bekapcsolatott. 7 prédikátor, 670 tag és próbatag, 27 igehirdetési állomás és 14819 Kor. önkéntes adományt mutatott ki az első missziói konferencia statisztikája. Az északnémetországi konferenciától történt elválás, nem volt könnyű az egyes prédikátorokra nézve. Hisz ott volt, a földi-, lelki- és szellemi hazájuk.

S mégis, a legtöbben lelkiismeretükben kötelezve érezték magokat arra, hogy sok kedvenc kívánság és terv feloldozásával tovább szolgáljanak a fiatal munkában. Tapasztalatból tudták, hogy mennyire ártalmára vált a magyar munkának a prédikátoroknak, az előző években, oly gyakori váltakozása. A viharedezett, ügyes és kedvelt Melle F. H. Ottó testvér tett az új munkaterület szuperintendense. Bécsben volt a székhelye, ahol az ottani első gyülekezetben egyuttal, mint felügyelő-lelkész szolgált. Erdemeinek elismerése fejében, a Berea, a teológiai doktori cím felajánlásával tüntette őt ki. E sorok írója lett a budapesti német gyülekezetben utóda. A munka áldásosan haladt előre mindenütt. Az evangéliumot német-, magyar-, olasz-, cseh nyelveken hirdették és a különböző nemzetiségű igehirdetők igazi testvéri szeretetben érintkeztek egymással.

Ekkor, mint valami hatalmas mennydörgés, a háboru rendítette meg egész Európát. Minden fegyverfogható férfi, a haza iránt érzett szeretettől áthatva sietett a zászlók alá. Gyülekezeteink nagyobb része kélytelen volt megvárni a lelkeszeitől. De Isten oly esodálatosan rendezett el mindent, hogy mindig maradt a munkaterületen annyi munkás, amennyire a munka folytatása érdekében okvetlenül szükség volt. Sőt, a háboru alatt észrevehető volt egy bizonyos haladás is, amely a fiatal csemete egészséges voltárról tett bizonyosságot. Gyülekezeti tagjaink, kik részben magok is

fiatal keresztények és a methodizmusban kezdők, oly hűséggel és körültekintéssel helyettesítették a lelkeseket, hogy nem lehet ezért elég hálát adni az Urnak. De a háboru csak nem akart véget érni. Ujjongtunk az örömtől nagy győzelmek felett; szenvedtünk hatalmas csalódások miatt, áldozatot hoztunk népeink érdekében és imádkoztunk békéért; győzelmért könyörögtünk és remegtünk, amikor észrevettük a sötét hatalmakat, melyek feltűntek itthon épügy, mint a fronton, a civil lakosok közt csak úgy, mint a katonák tömegében. Mammónizmus, élvezetvágy, erkölcsietlenség és hazugság tartották átok alatt a nagy tömegeket. Borzasztó szenvedések iskolájába kellett beletűntünk; s még mindig benne vagyunk. A békekötés szinte nagyobb áldozatot kívánt tőlünk, mint a háboru. A testi és lelki fájdalmak szinte elviselhetetlenekké övekedtek. Éhség, csaldódás, kétségbeesés és lázadás ragadtak el a tömegeket. Ausztria-Magyarország, a háboru végeztével megszűnt lenni, széjjel bomlott; ezáltal a mi missziói konferenciánk is valóban feloszlott. A bácskai munkánk, jugszláv főhatóság alá került. Triezsti Olaszországhoz esett és a kis Ausztria, meg Csonka-Magyarország, a monarchia megbukásával elvesztették közös kapcsolataikat.

Magam is a visszavonulás viszontagságairól betegem tértem vissza 1918 decemberében Budapestre, a francia hadszínterről. Isten kegyelemmel örködött a gyülekezett felét. Csaldódom azonban jelentékeny kirablásnak esett áldozatul. A forradalom vihara sem ártott gyülekezetünknek. Csakhamar átvehettem a teljes szolgálatot és az Úr szép fejlődésével áldotta meg a munkát. De immár csak egy gyülekezetünk volt Magyarországon — Budapest — 1 lelkesével, 3 állomással és 100 taggal; magyar munka Magyarországon nem létezett többé. Minthogy 1910 óta nem volt Budapesten magyar lelkész és a magyar nyelvű gyülekezezeink mind jugszláv területre estek. Amint a háboru által az összes országok közt Magyarország veszített legtöbbet, ugy a methodizmus is, itt Magyarországon. Szinte egy évtizedig dolgozott ami egyházunk itt az országban, anélkül, hogy képviselők nyert volna a fővárosban; és most, 1918 végén csak a



fővárosban volt egyetlen egy missziómunkása. Egyedül álltam messze területeken. Ennek az egyedülálló munkának is mindjárt kemény próbákra kellett keresztülmennem. 1919. márc. havában a kommunisták kezébe került az ország feletti uralom. Hónapokra el voltunk zárva a külföldtől. Tapasztalt kollegák testvéri tanácsa nélkül kellett nekem gyülekezezemmel egyetemben minden problémával szembezállnom. Segítségemre volt ebben az a körülmény, hogy mintegy 11 év óta ismerem már a magyarországi viszonyokat és 1911 óta szolgáltam a budapesti gyülekezetben. Isten bölcs nevelő. Milyen jó volt, hogy a háboru alatt többször kellett a halálnak szemébe néznem! Így aztán nem esett annyira nehezemre, hogy a kommunista munkástanács szép kitátással kecsesgetett, midőn tudomásomra adta: „Mihelyt kezünkön lesz a teljes hatalom, önt is, az összes papokkal fel fogjuk akasztani. Ön ugyan felvilágosultabb, mint... de arra szintén megérett, hogy felakasszassék.” Ennek más hangzása volt, mint a népbiztos ígéretének, hogy a vallási gyakorlatok megzavarását fegyveres erővel fogja megakadályozni.

Az Ur Jézus szavai feletti elmélkedés sokszor vigasztalt meg engem abban az időben: „Nézétek az égi madarakat!” Hálószbám ablaka alatt madárkák fészket raktak és szelíden takargatták kicsikéiket. Akár háboru volt, akár béke, akár királyság, akár szocializstikus, — vagy tanácsközársaság, mit törődtek vele a madárkák? Így kellett nekem is Istenre bizoni magamat, mert — amint Pál mondja — a mi polgárjogunk a mennyekbe van. Mily dicső! Nem tudtam, hogy nem veszik-e hamar el tőlünk az imatermünket és, hogy mikor fogják beváltani azt a fenyegetést, hogy ki fognak tenni lakásunkból. Bizottság bizottságot váltott fel a házunkban, hogy éljen a foganatosított szocializálással. Hányszor toltat nálam előtérbe a nehéz kérdés: Hogyan fogom, mint prédikátor családomat eltartani? De az égi madarakat néztem. Midőn a gyülekezet már nem tudta megélehetesemet biztosítani, melleskeresetképpen nyelvek tantását vállaltam két iskolában meg egy magánházban, hogy így

módon biztosítsam enyéimet a nélkülözésektől. Gyülekezetünkben akkortájt dicső ébredések fordultak elő. Vigassz és békesség után sóvárgó lelkek siettek békességre jutni a Jézus Krisztusban és gyülekezetében. S milyen belsőséges viszony fejlődött ki azokban az aggodalmas napokban a gyülekezethez tartozó atyafiak és a lelkész között! Egyik a másik terhet hordozta. 1919 augusztus havában tört össze a kommunisztikus rendszer; a Románok megszállták Budapestet, hogy új szenvedésspocharat töltsenek és nyújtsanak a megfélemlített lakosságának. De ebben az időben sem szünetelt a munkánk.

Alkalmazkodva az új politikai alakulatokhoz. Nuelsen dr. püspök 1919 szeptemberében az egykori missziókonferencia területét 3 kerületre osztotta: Ausztria kerület: 3 gyülekezetel, 4 prédikátorral, 273 taggal. Magyarország kerülete: 1 gyülekezet, 1 prédikátor és 109 tag. Jugoszlávia kerülete: 4 gyülekezet, 6 prédikátor és körülbelül 500 tag. A triesszi gyülekezetet az olaszországi konferenciához osztott be.

A nagy Istenben vetett hittel munkához láttunk és az Ur megáldott bennünket. A német nyelvű munkánk rendszer mederben haladt tovább és a magyar munkát Budapestén laikus testvéreink végezték teljes erővel. 1920 január havában Dr. Szalós Artur testvérben, egy jogászban, ki bírósági jegyző volt és a Svájcban találta meg az Üdvözítőt, az Ur új munkást vezetett be a magyar munkánkba.

A magyar methodizmus, történében határkőhöz jutott, a püspöki misszióink ugyanazon hóban történt látogatása által. Dr. Burd Vilmos, Dr. Shepard és Dr. Nuelsen J. L. püspökök, Dr. Buche A. J. szerkesztő és Crawors Hanfost gyáros kíséretében Budapestre jöttek, hogy tájékozódjanak magyarországi misszióink szükségletei és lehetőségei iránt és alkalmat kerestek arra, hogy hatóságaink fejeivel találkozzanak. Huszár Károly miniszterelnök nagyméltósága, autóján vitte az amerikai püspöki misszióink tagjait egy kis körútra a főváros nyomortanyáinak megtekintéséfe, a hol bő alkalmuk volt a háboru és forradalom rettenetes követke-



ményeit megismerni. Egyházi bizottságunk egy 300.000 koronás adománnyal nyitotta meg a hatalmas jótékonyági — ugynevezett „Huszár-akció”-t. Napokon át olvasni lehetett az összes budapesti újságokban, az amerikai methodistákról és a „methodista” névnek jó hangzása lett a nyilvánosság előtt is. 1920 májusában ismét elzárta nekünk a külfölddel való forgalmat, most azért, mert „akcióások” voltunk. Így történt, hogy a bécsi konferencia tilsezésénél, június hóban, a mi magyar munkánk nem volt képviselve. A tagok száma ezen esztendőben 115-re emelkedett és 23.775 korona volt a szabad adományok összege. 15.535 koronával több, mint az előző évben.

Az egyetemes konferencia 1920. évi határozata értelmében nagyérdemű püspökünk megszüntette az osztrák-magyar missziói konferenciát és Magyarországot, misszióként önállósította. Nem volt könnyű feladatot számomra a munka vezetésére vonatkozó megbízatásomat elfogadni. 12 évi külföldi szolgálat után, melyet uttörő munkában töltöttem és a háborúnak meg a forradalomnak zavarai után, nyugalmassabb viszonyok közé, egy nagyobb gyülekezetbe hazavágytam. E mellett tudatában voltam azon nagy felelősségnek, mely egyháznak missziójának, Délkelet-Európa egy előretolt állomásán, egy tehetséges, de nemzeti szempontból érzékeny nép közt részemről, mint külföldi részéről való vezetésében rejlött. Magyarországon már érezni a Kelet hatását. A Dél-kelet nyelvi keveréke már itt feltűnik. A kelet és nyugat politikai hullámai itt csapnak össze. Magyarországnak nagy a feladata kelet és nyugat között, vallási tekintetben is. Itt találkoznak erős református és lutheránus gyülekezetekkel, mint Németországban és a Svájcban a mellett, hogy itt vannak a felpogány, keleti egyházak, melyekben csak szertartásokból áll a szolgálata. Amíg az összes szomszédállamokban: Ausztriában, Romániában, Szerbiában lehetetlen volt a szabad evangelizálás, Magyarország, már az 1895. évi 43. törvénycikkkel, a vallásszabadság tekintetében méltóképpen állott a többi nyugati államok sorában. Minde mellett megtörténhetett, hogy kikergették az embert egy

olyan faluból, hol a pap meg a pápa felusztották a népet meg a hatóságot. Itt mérkőzik egymással a nyugat meg a kelet. Hogy fogom itt, kicsiny gyülekezetemmel méltóképpen képviselni a nagy methodista egyházat? Hogyan keresztülvinni illendő módon a világot átölelő, missziói feladatát? De, mint Istennek gyermeke megtanultam, hogy vezettesem — és, mint methodista prédikátor — hogy kihlesssem magam. A felmagasztosult Mester iránt egy évi munka után alázatos hálaival eltelve jelenthetem, misszióink első ülésén, hogy: 6 missziói munkás, 1 gyülekezeti-figakomissza, 1 nőititkár, 9 igehirdető-állomás, 340 tag és próbatag (körülbelül annyit, mint a mennyit képviselt az egész Magyarország 1911-ben, az osztrák-magyar misszió alapításakor) tehát 225 tag és próbataggal való megerősítés, tünik ki munkánk jelen állásából.

Önkéntes adományokból befolylt 96.020 K, az előző évi összeg négyszerese, vagyis 69.385 K-val több annál. „Ez az Úrtól lett és csodálatos a mi szemünk előtt.” 241-en csatlakoztak hozzánk, kik közül 100 egyént rendes tagnak vettünk fel, 6 gyermek- és 1 felnőtt-keresztséget, meg 1 esketést végeztünk.

A német gyülekezethez 44-en csatlakoztak. Ez idegen nyelvű gyülekezetre nézve bizonytal nagyon örvendetes. A városunkbeli német gyülekezetek közül a miénk a legfiatalabb, de úgy tekintik, hogy ez valamennyi közt a legelevenebb és reményteljesebb. Az Úr csodálatos megteréséssel ajándékozott meg bennünket és még hozzá intelligens munkatársak hű csapatával is. A leányszövetség nagyon jól kifejlődött és egy ifjúsági szövetség lépett életbe. „Tudományos bibliakör”-ben havonként jogászok és orvosok szép számban találkoznak nálunk, gyülekezetünk tagjai és barátai, kik reám bízták az órák vezetését.

Német és francia tanítónők és nevelőnők közt egy fél év óta Scharpf Mária kisasszony munkálkodik fáradhatatlanul. Ezek közt végtelen sok a munka, de a kezdet nagyon nehéz is. Ezen sok tekintetben csalódott, kihasználta és rászédett egyének részben bizalmatlanok, részben könnyel-

műek, a kiltső életkörülmények is sok tekintetben olyanok, hogy ezek miatt sem igen lehet őket külön órára egybe-gyűjteni. Ezen misszió számára szükségünk volna még alkalmas helyiségekre és otthonokra. Scharpf testvérem sok örömet lel a leányok szövetségén melyet szép eredménnyel gondozott. Tartott hetenkint összejöveleket, meglátogatta az egyeseket állásaikban, vagy lakásaikon, kórház-missziót is kezdett és a gyűjtőfogházban női foglyok közt bibliáról tartott. Mint a fogház-misszió tagja, magam is látogattam a börtönöket, vizsgálva és intve a foglyokat és igyekezvén őket a Megváltóhoz vezetni. Jézus szavai: „Beteg és fogoly voltam és ti meglátogattatok engem”, azóta jobban meg-érttem. Mekkora erkölcsi és testi nyomorúságon kell itt segítenünk!

Megindult szívvel gondolok 2 itteni fogházban tartott karácsonyi ünnepélyünkre. A politikai toloncház betegszobájában és a járási fogház fiataloknak osztályán körülbelül 600 egyént vendégteltünk meg tejes-kávéval, zsemlyével s kedveskedtünk nekik valamelyes szappannal. Ki bírná leírni azok örömét? Ki olvashatná meg könnyeket? Hol hangzik meghatóbban: „Csendes éj, szentséges éj” és „Oh boldogságos karácsony”, mint a börtönőrök mögött?

1920 közepé óta Andraszkó Anna kisasszony, mint gyűllekezeti nőmunkás szolgál nekünk. Különösen az aggokat és betegeket kereste fel és a szegényekről gondoskodott. Körülbelül 500 látogatása alkalmával sok nyomorúságot látott, de sok esetben segíthetett is. Munkája aztán meghatározott kerekék között is folyt. Hetenként kétszer különböző városrészekben asszonyok és fiatal leányok varróórára jöttek össze és kézimunkában gyakorolják magukat. Ezzel kapcsolatban a bibliát olvassák és az olvasott rész felett eszmecserét folytatnak. Kispesti gyűllekezetünk ebből a munkából nőtt ki. Az Ur bizonyoságot tett a szegényeken végzett szolgálat mellett. Nekünk ezeknek is kell prédikálni az evangéliumot.

A magyar nyelvű gyűllekezethez 61 tag csatlakozott próbára. Dr. Szalós Artur testvér különösen az angalföldi

munkáslakosság körébe talált bemenetet, de Budapesten is szép hallgatóközönség gyűllekezik. 1921 március 1-je óta missziói munkánkba lépett Csopják Gábor. Ő különös szeretettel dolgozik a „Békeharang” kiadásán és a kispesti evangelizációban dolgozik előszeretettel és eredménnyel. Kősdön is talált kapcsolópontokat a munkára.

Népirodánk a fővárosi-evangelizációban fontos eszköznek bizonyult. Dr. Fleischer Gyula ügyvéd sok időt és erőt szentelt ennek az intézménynek és Dr. Barta testvérünk örömmel állott szolgálatába. 343 esetben interveniált ez a hivatal. Jogi tanácsal szolgáltak itt, 78 levelet írtak, 47 különböző kérvényt nyújtottak be, leveleket közvetítettek megszállott területre, hadifoglyok felől nyújtottak felvilágosítást, a rokkant járulékok kintalattása tárgyában tettek lépéseket és 16 esetben törvényes utra tereltek zavaros házaszági viszonyokat. Ártatlanul internáltakat és az országból száműzötteket jogaihoz segítettünk, egy nyomoréknak műkhezetszereltünk, egy szegény, hajléktalan varrónőnek 5 gyermekével, 9 hibaváló kísérletezés után végre tudtunk lakást kintalattani. 5 szegény árvát megtartottunk lakásukban, amelyben 6 törvénytörési tárgyalásban jártunk el az irgalmatlan házigazda ellen. Munkánk iránt megnyilvánuló bizalomnak a jele az, hogy a polgármesteri hivatalunk és a járásbíró-ság ajánlólevelekkel utasítják hozzánk az embereket. Hogy milyen sürgős ennek a Népirodának a munkája, abból is kintetszik, hogy a mi példánkra és utánunk a kis gazdák pártja, az evang. egyház, a városi hatóság és a „Bethesda”-kórház is létesítettek hasonló intézményeket, melyeknek azonban pártpolitikai, vagy felekezeti korlátaik vannak, míg a mi népirodánk politikára, vagy felekezetre való tekintet nélkül végzi munkáját. Reméljük, hogy Isten meg fogja adni nekünk ennek az oly fontos munkánk fejlesztéséhez szükséges eszközöket.

Othonunk hova-tovább áldásnak bizonyult és fejlesztése sürgős szükségnek. 10 évvel ezelőtt félénken és tápasszataltanul kezdtük meg ezt a munkát. A prédikátorunk lakása mellett (V, Garam-utca 23. II. em.) 2 szobát béreltünk;



1912-ben alkalmasabb helyiségeket találtunk imaterem és otthon számára, központi fekvéssel a VII., Rottenbiller-utca 35. száma alatt az I. emeleten. Fiatal emberek olcsó, jó lakást és ellátást találtak ott, az esti órákat képző és művelő együttétben töltötték. Fleps testvér, egyike az alapítók-nak, volt az ifjak otthonának alkalmas vezetője is, míg 1915-ben megnősült s aztán már csak rövid ideig vezette ez intézetet feleségével együtt. Frenz Mária testvérnő, mint házi-anya szolgált szorgalommal és hűséggel. A háboru lassan-ként kitörtette otthonunkat. Lakóink egy része a harctéren maradt, mások megszállott területeken tartózkodnak. De alkalom adtán irt levelek és látogatások bizonyosságot tesznek az elvitt áldásokról. Most már leányotthon lett az ifjak óthonából. Hogy biztosítsuk egyedülálló leányoknak is az örömteljes, tiszta együttét áldásait, már 1914 májusában nyitottuk meg leányotthonunkat V., Zápolya-utca 35. szám alatt. A munka jól haladt. De, hogy a bizonytalan háborus időben ne legyenek anyagi terheink 1914 novemberében beszüntettük az üzemet, a butorokat elraktároztuk és vártunk az ujra való megnyitáshoz szükséges, alkalmasabb időkre. Midőn az Ur. Mrs. Gamble-Nast nagylelkű adományával, 50.000 dollárt juttatott hozzánk Amerikából és ezáltal lehetővé tette számunkra egy gyűltekezeti épület megszerzését, abban egy otthon számára is találtunk alkalmas helyiségeket. Az I. emeleten 4 szobát ifjak, a II. emeleten 3 szobát nők számára tarthattunk fenn. Az otthon adósságmentes és még egy kis forgatóke felett is rendelkezik. Bármennyire is szükségünk lett volna több lakható helyiségre, a lakástörvény megakadályozott abban, hogy felmondjunk a lakásokat és azokat saját használatunkra vegyünk igénybe. Weiss Katalin testvérnő 1917 óta áldással vezeti a női otthont. A nevelőnők közt folyó munka tárgyalásánál megjelölt helyiségek, a mostani otthonunkkal való kapcsolatban képezhetnék az alapot egy egységes szociális misszió számára. Kérjük az Urat, hogy adja meg ezt nekünk hamarosan.

Azon intések és parancsok mellett, hogy a fiatalságot Istennek neveljük, azt is mondja a Bibliánk: „Tiszteled az

öregeket”, Schwob néni, ki nehéz viszonyok közt volt, befogadott házukba és rendelkezésére bocsátottuk az első szobát, mint az aggok otthonának kezdetét. A női otthon gondoskodik ellátásáról, amiért a hozzátartozói egy kis ellenértéket fizetnek.

Az egyes területek elválásával szenttamási árvaházunk is elveszett Magyarország számára. Az 1915. évi budapesti konferenciánkon azt az indítványt tettem, hogy létesítsünk Szenttamáson árvaházat. Akkor még azt reméltem, hogy az az árvaház a mi szeretett Magyarországnak javára fog esni és segíteni fog háboru által okozott sebek gyógyításában. Sajnos, most még minden kerőszót árvagyermek felvétele iránt vissza kellett utasítanunk. Sokszor milyen nehéz feladat volt ez nekünk! Ideiglenesen felvettünk hajléktalan anyákat gyermekeikkel otthonunkba, de a viszonyok miatt nem tarthattuk őket sokáig. Aztán családotknál helyeztünk el ilyen gyermekeket és igyekeztük ik őket anyagi támogatásban részesíteni. Egy 13 éves polgáriskolai tanulóleány Staszi Erzsike  $\frac{1}{2}$  év óta van otthonunkban. Atyja orosz fogságban volt és az anyját, mint politikai foglyot a börtönben találtam. Kőnyek között kért ott, hogy vegyem gyermekét gondjaimba, hogy el ne vesszen. Egykori vassárnapi iskolai titkárnk Dr. Hartmann E. 20.000 K-t adott nekünk fogház-misszió céljaira, úgy, hogy ebből tartjuk ruházzunk és iskoláztatjuk a gyermeket.

Indítatva azon vágytól, vajha szolgálhatnánk Istenünknek a gyermekeken is, 1921 márciusában megvettük Budakeszin az „Uzodá“-t, egy 4 szobából és konyhából álló épületet, körülbelül 1400 öblnyi kettel, sok gyümölcsfával, szép fekvésű helyen 350.000 K-ért. A mi körünkben rendezett gyűjtés e célra 20.000 K-t eredményezett. Reméljük, hogy nem kell sokáig adósság terhét hordoznunk. Ki egy gyermeket fogad be, az Urat fogadja be és az Ur gondot visel az Ó hajlékáról. Az épületben még vannak lakók, tehát céljainkra egyelőre még nem vehető igénybe. Van tehát egy otthonunk az ifjúság, egy az öregek és egy a gyermekek számára. Ezzel megvettük eredményes gyűltekezeti munká-



nak szükséges alapjait. Imám meghallgattatott és szívem vágya teljedésbe ment. Plántáltunk és öntöztünk, Isten pedig nem fogja megvoni tőlünk áldását a gyaratpodáshoz.

Hosszu időzésem a nagyvárosi gyülekezetünk szociális tevékenységénél és terveinél, azt a látszatot kelthetné, mintha ebben volna munkásságunk sulypontja. De ez nem így van. Ismerjük az apostoli igét: „Nem helyes, hogy mi az Isten igéjét elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk.” (Csd. 6:2)

A keresztől szóló igének hirdetése a főfogalkozásunk maradt és jöttek is annyian az ige halgatására, hogy imátermünk az egybesereglettek befogadására képtelen volt. Mit tegyünk? Régi termünk megnagyobbítása lehetetlen volt. Házunkban más hajlékok nem álltak rendelkezésünkre. Új építkezéshez hiányzott minden eszköz. Ekkor az Úrnak Lelke a Rákóczi-úton levő nagy evang. tót templomra tett figyelmessé. Ott csak vasárnap délelőlt tartunk evang. istentiszteleteket. Gyülekezetünk előjárósága megkereste a templom felett rendelkező presbitériumot, annak a németnyelvű delutáni istentiszteleteink részére történendő átengedése iránt. En ezt a megkeresést Raffay püspök urnál és Kaczián esperes urnál történt személyes látogatásaimmal támogattam és 1920 októbere óta minden vasárnap egybegyülekezettünk az említett templomban. Ennek a templomnak ingyenes átengedéseért nagy hállával tartozunk az evang. egyháznak. Nem s példája, minden evangéliomi alapon álló egyház közös feladatának nagy szolgálatot fog tenni.

De messzebb, egy saját tulajdonunkat képező nagyobb teremre is kellett tekintetünket irányítani, mert a német reggeli istentiszteletünk számára is szüknek bizonyult a termünk, sőt még bibliaórák alkalmával is csak nehezen férünk meg. Hónapokra terjedő tárgyalások után, sikerült végre a házunk hátsó részében, földszinten egy gyárhelyiséget felszabadítani. De a céljainknak megfelelő átalakítási munkálatoknak megegyezően annyi költségbe kellett volna kerülniük, mint amennyiért az egész házat vettük. S mégis ez volt az egyedüli lehetőség. Ezen napokban veszi át használatába gyülekezetünk az új termet. Vezessen az Úr

bennünket! 15 év alatt 4-szer kellett gyülekezetünknek szállást változtatni. A gyermek növekszik. Magyar testvéreink tovább is használni fogják a régi termet, úgy hogy párhuzamos istentiszteleteket is tarthatunk. Adja az Úr, hogy Magyarországon szép fővárosában mihamarább egy központi épület álljon a methodisták rendelkezésére.

Nem hagyhatunk megemlítés nélkül egy körülményt, mely a mi munkánk haladásának a megítélésénél és széles körök irántunk való érdeklődésénél okvetlenül számba jön. A lefolyt közigazgatási évben szerettük püspökünk igazán nem fáradt el jót cselekedni. Városunknak is juttatott szeretetadományokat (élelmiszereket, ruházati cikkeket), körülbelül 10 millió K értékben. Nem lehet azt szavakkal kifejezni, hogy mennyi nyo noruságot enyinhettünk ezáltal. Anyaegyházunk amerikai, svájci, dániai és svédországi testvérei sok könnyet szarítottak fel itt Magyarországon. Birtokában vagyunk sok köszönet- és elismerést-nyilvánított levélnek, a miniszterelnökség, a polgármesteri hivatal, a népjóléti központ, a gyermekvédő liga, kórházak és árvaházak, egyetemnek és iskolák és sok-sok egyes egyének részéről. Fővárosunk ezrei a methodizmusban az Úr-Jézus szeretetet gyakorló tanítványainak közösségét látják. Hálljuk sokan természetesen istentiszteleteinknek látogatásában mutatják ki. Nem azért jönnék immáron, hogy szeretetadományokban részesüljenek, hanem, hogy épüljenek ott, ahol oly önzetlen szeretettel találkoztak. Mások felkeresnek anélkül, hogy számítanának adományokra. A zülátság, az erkölcsi csőd és a gyűlölet jelenében helyet keresnek, ahol az evangéliom igéje még tiszta emberszeretben mutatja gyümölcsét. Püspökünknek önzetlen fáradozása, mellyel anyaegyházunkat ilyen szeretetlevekénységre ösztönözte, néhány hét alatt többet eredményezett, mint évtizedeken át történt prédikálás. Igaza van Údvözítőinknek: „Hadd lássák a ti jócselekedeteiteket!”

Rossz emberismerő volnék, ha nem engedném meg, hogy vannak a látogatóink közt bizonynal olyanok is, kik csupán csak a szeretetadományokért jönnék. Ez termé-

szetes. Ezzel számoltunk is. Ennek megfelelően rendeztük is be gyűlekezeti munkánkat. Tagjaink száma négy-szerte nagyobb lehetne, ha hónapokon át nem utasítottunk volna vissza minden jelentkezést. Mindenkinnek akartunk valamit nyújtani, hogy néhányat közülök megnyerjünk a Krisztus számára. Gyűlekezetünk is gyarapodott az adományok által a gyűlekezeti tudatban. Tagjaink tapasztalták, hogy milyen áldás rejlik egy élő keresztyén közösséghez való hozzáfartozandóságban.

E helyen ismételen szeretettel mondunk köszönetet nagyrabecsuült püspökökünknek, rólunk való alyai gondoskodásáért és biztosítjuk arról, hogy Istennek is nagyon hálásak vagyunk érte és hogy a nekünk kínálkozó alkalmakat hűségesen ki fogjuk használni. Egyben legyen szabad arra kérnünk, hogy köszönetünket az amerikai anyaegyházal és a Svájcban, meg a Skandináv-államokban lakó testvéreinkkel közölni kegyeskedjék.

Nevünknek azt a jóhangzását, mely Budapesten ismeretes, nagyrészt Bethánia Egylet-beli diákonisszánk is elősegítik. Itteni állonásunkon 5 testvér dolgozik áldásosan. Számukat legalább is meg kellene kétszerezniünk. Gyűlekezetünkben 5 fiatal testvérnő ment a Bethániába, a hatodik most készülődik Frankfurtba.

Rémay Mária kisasszony Zürichbe fog menni, hogy ott nyerjen kiképzést, mint gyűlekezeti diákonissza, nők közti misszióknak számára. A svájci Bethánia Egylet elnöksége hálaára kötelező szeretettel vállalja ingyenes kiképzését.

Nagyvárosi gyűlekezetünk kiképzésével karöltve járt a vidéken való terjeszkedésünk. Ezért különösen hálásak vagyunk az Úrnak. Mert a kapcsolópontokat vidéken megtalálni mindig nehezebb, mint a városban. Hozzájárulásunk nélkül nyílt meg számunkra néhány ajtó. A felsőmagyarországi szabad tót közösségek már 1910-ben foglalkoztak a hozzánk való csatlakozásnak a gondolatával, de ez meg nem valósult. 1920 jun. 1-én a nyíregyházi szabad tót gyűlekezet 3 tagja (Szabó Ede, Jakubcsak András és ifj. Márkus József) jött fel hozzánk. A politikai események

következtében nagy szükségbe jutottak. Prédikátorjukat, Rohacsek Józsefet letartóztatták és istentiszteleteiket betiltották Cétlalanul jöttek Budapestre, hogy valami tanácsot nyerjenek. Szabó testvér ismerte a mi munkánkat és társai szívesen vettek indítványát, hogy látogassanak meg engem. Felvilágosítást kértek a mi hitvallásunk és gyűlekezeti rendtartásunkra vonatkozólag és aztán visszatérték az övéikhez. Már néhány nap múlva lapokon és táviratilag hívtak Nyíregyházára, mert sokan kívánták a hozzánk való csatlakozást. Hogy elébevégyünk minden nehézségnek és különösen, hogy politikai tekintetben nyerjünk világosságot, megbeszéljük e dolgot a közoktatásügyi minisztériumban, hol aggályok nélkül fogadták a csatlakozást. Szallós dr. egynehányszor meglátogatta a nyíregyháziakat, még mielőtt a gyűlekezet alapításához fogtam volna. Előzetesen még Rohacsek testvért is felkerestem a debreceni börtönben, hogy vele is megbeszéljem a történéseket, testvéri bizalommal. Ilyen tervről ő azonban nem akart tudni semmit; sőt inkább azt remélte, hogy hamarosan ismét ő veheti kezébe a nyíregyházi munka továbbvezetését. De nem állhattunk tovább ellent a nyíregyházi testvérek kéreseinek és így aztán felvetjük őket egyházunkba. Eddig 110-en csatlakoztak ott hozzánk. A testvérek közt őszinte a törekvés, hogy Isten igaz gyermekeinek bizonyuljanak. Különösen hűséges bibliaannmányozás és gyermekded imádkozás jellemzi őket. A munka ott a legjobb reményekre jogosít.

A becsukott Rohacsek testvér érdekében egy ügyvéd sem volt hajlandó a védelmet elfogadni; emnyire félték a nyilvános véleményről. Kérésünkre jó barátunk, Dr. Fleischer Gyula ügyvéd ur vállalkozott a nehéz feladatra és amit mi magunk is alig mertünk remélni, f. évi ápr. 13-án kieszközölte teljes felmentését, annak dacára, hogy az eredeti vád felségátjáról szólt. Hálaikat adunk Istennek a testvér érdekében. A nyíregyházi rendőrhadosig kintastási határozata ugyan mindenesetre fennáll, úgy, hogy Rohacsek testvér nem térhet vissza Nyíregyházára.

Nyíregyháza gondozása Budapestről nem történhetik.



ment 270 km. távolságra esik, miért is Harmann József testvért, mint segéd munkást alkalmaztam oda, ki képes tót és magyar nyelven prédikálni és az egész gyülekezet bizalmát élvezni. Az Urnak bizonyára nagy népe van eme szép, körülbelül 50.000 lakossal bíró vidéki városban, azért is hívott oda minket is munkába. A tót munkában Harmann testvérnek több hűséges segítőfőnöke van. Ő maga különösen az újra megindult magyar nyelvi munkában és a vasárnapi iskolában fog tevékenykedni.

A helyiség kérdése Nyiregyházán s égető problémá. Várva-várjuk az eszkozók kiutalását a végre, hogy ott egy 500 ülőhellyel bíró imaházát építhessünk. A gyülekezet a maga részéről is meg fog tenni minden tőle telhető szolgálatot. A földmives testvérek megígérték, hogy a szükséges fuvarokat teljesíteni fogják, ami a mai körülmények között szintén egész vagyont tesz ki.

Az oly kicsiny, gyenge nagyszékelyi állomásunk Tolna megyében csodálatos módon szintén nyert testvéralállomásokat. A szomszédos Baranya megyében Káposzszekcsőn egy kis nyáját bizott ránk az Ur. Mi nem kerestük őket. Ők kerestek minket. Hangsúlyozom ezt, mert e munka miatt több helyen nagy izgalom támadt. Káposzszekcsőről alkalomadtán látogatók jöttek fel Budapestre és igen jól érezték magukat istentiszteleteinken. Hamarosan kaptunk aztán felhívást tőlük, hogy látogassuk mi meg őket. S hogy egy hívő gyülekezet előnyeit élvezhessék, arra kérték, hogy vegyünk fel őket közösségünkbe. 1920 szept. 5-én 17-en családokoztak hozzánk. Schmid János tetvér, ki a kicsiny körnek mintegy 2 év óta volt a vezetője, örömmel lépett nálunk szolgálatba. De a kicsiny seregre nehéz napok következtek be. Az ág. hitv. ev. egyház közli tette a methodisták kiközösítését a gyülekezetből. A helyi lelkesnél történt személyes látogatásom csak annyit eredményezett, hogy ő minden felelősséget, különösen a törvénytellenes exkommunikálásért való felelősséget is püspökére hárította. Komoly képet öltött azonban a dolog, midőn a szolgabíró is közbelépett a csendőreivel. Schmid és Hecker testvéreket Sásdon letartóztatták és éjszakára

bezárták, mert istentiszteletszerű összeüvetelt tartottak. Másnap reggel szabadlábra engedték őket és Schmid testvért megöltötték 300 koronával. Erre eljártam a belügyminiszeriumban, hol megígérték az ügy rendezését. Mintán a szolgabíró megmaradt a tilalma mellett, és új büntetéseket mért ki, 1921 január 3-án ismét a miniszter ur Öragyméltóságához, dr. Ferdinándhoz fordultunk. Megígérték, hogy azonnal távirati uton fogja a szolgabírót hivatali utasítani, hogy ne zavarják istentiszteleteinket. Ennek nem volt eredménye. A szolgabíró megmaradt tilalma mellett, úgy, hogy míg távol voltam hazáról, dr. Fleischer ügyvédünk kénytelen volt ismét eljárni a miniszteriumban. Ez azonnal kész volt lépéseket tenni a szolgabíró ellen, esetleg — ha szükséges — még fegyvelmi eljárás indításával is, mert nem adott semmit utasításaira. Folyó évi április 14-én aztán valami olyan dolog történt Káposzszekcsőn, ami a középkorra, vagy a Balkánra emlékeztet. Az imádkozó kis csapatot szíjlelkergette a csendőség, míg a ház előtt, a közösségi előljáróság gyűlt össze. Sch mid testvért letartóztatták, a községházán bezárták és másnap Sásdra vezették a szolgabíró elébe. Emellett heves kifakadások történtek a csendőrök részéről épp úgy, mint a szolgabíró részéről. Tagjainkat kommunisztikus tüzelmelkel vádolták. Schmid testvér lakásán átkutattak minden könyvet és iratot és elkobozták „Az Est” című lapot, mert ez állítólag kommunisztikus irányu volna. Sajnos, ismét kormányválság volt éppen akkor és az új belügyminiszterrel még nem lehetett beszélni, de az illetékes előadó megígérte, hogy tisztázni fogja a helyzetet. E tárgyban további lépéseket kell majd tennünk. Bizonyára kötelelességünk, hogy modern, alkotmányos államban elégtételt követeljünk, mint Pál egykor Philippiiben (lásd 16: 24). Meglehetünk arról győződve, hogy Magyarország, nyugati szomszédai példájára, teljes vallásszabadságot óhajt a kebelében, de a megyei hatóságok függetlensége sokszor megnehezíti a miniszterium munkáját. Testvéreink minden nyugtalanság dacára dicső időket élnek ott és az igazságosan gondolkodó egyének, ellenfeleink ilyen hajszá-munkájára, csak inkább felénk fordulnak. Az Ur

tagjaink számát héttel gyarapította. Most tehát 24 tagunk van, közülük 3 próbatag Sásdon lakik, ahol magyar nyelven tartatnak istentiszteletek.

Munkánk itt alól április eleje óta új fokra került. Reichert testvérnek Dombóváron történt átköltözködésével Reichert testvér eddig a szlavóniai Surčin községben, mint az ottani német evang. gyülekezet prédikátora működött. Már gimnázista korában hívogatta az Ur. Mint egyetemi hallgató tért meg s már akkor is az volt a véggya, hogy szabad evangélicizációban és bibliai gyülekezeti rendszer mellett munkálkodhassék. Évekig tartó küzködés után felhagyott lelkeszi állásával és nálunk vállalt munkát. Az Ur teljesítse szíve óhaját, hogy megnyerhesse magyar hazáját Krisztus számára.

Hogy a déli vidéken folyó munkánknak központot teremtsünk és különösen, hogy a prédikátor számára lakásunk legyen, megvettük Dombóváron a Bezerédy-utca 27. szám alatt levő házat.

Reichert testvér már benne lakik, bár a helyi hatóság megtagadta vele szemben a lakhatási engedély megadását. Ezen határozat ellen felebeztünk. Sok német és magyar községben várnak reánk ott a vidéken s reméljük, hogy hamarosan végezni fogunk minden hatósági nehézséggel, hogy aztán hozzáfoghassunk a kereső lelkek összegyűjtéséhez. Isten tulajdonképpen az elveszített Bácskát adta itt vissza nekünk. A szép Baranya számos sváb lakóival, nagy munkatér. Sopronból, Nyugat-Magyarországról is kaptunk meghívást, melyre azonban még nem válaszolhattunk.

Schmidt testvér, ki teljes odaadással dolgozott és szenvedett, várja, hogy felvéssék Frunfurta prédikátorképző intézetünkbe, hogy ott élesíthesse lelki fegyverét.

Igy Magyarországon, az állam nyílván megfélelő kezdetet nyert a munkánk, mely a kisebbség másik két nyelvén, németül és tótul is folyik életképes gyülekezeteiben. A Bibliának metodisztikus értelemben való fel fogása, a megtérés és megszentelődés követelesé sok kereső lélek részéről megértésre talál. Őszinte lelkek seregétől fáradtak bele a

szűkebbül szekta-szellembe és a holt sakramentálizmusba életet, Istenből való életet óhajtanak.

Örömmel látjuk vasárnapi iskolai munkánk fejlődését. Sokáig ez volt fájdalommal szült gyermekünk. Most Budapesten körülbelül 200, Nyíregyházán 120, Baranyában Tolnában 50 gyermek gyülekezik össze vasárnapo iként a Bibliá körül. A vasárnapi iskolai munka tehát több tekintetben erősebb, mint a gyülekezeti munka.

Kevesebb meglepéssel tekintünk irodalmi munkálkodásunkra. Tán 30.000 kor-t váltottunk át, ami azonban a mai árak mellett meglehetősen jelentéktelen. A „Bibliai Káté“-t újra kiadtuk (2000 példányban) és egy német nyelvű traktátust: „Halál és sir“ 6000 példányban nyomattunk. A német lapunkat: „Evangelist für die Donauländer“ 100-an olvassák és az okt. óta újra megjelenő „Békeharang“-unknak 250 előfizetője van. A folyó esztendőben ezen a téren okvetlenül többet kell végeznünk.

Különösen magyar nyelvű evangélimi és methodista irodalomra van szükségünk. Szabó testvér Nyíregyházán, ki ennek előtte a Brit- és külföldi Bibliatársulatnál volt kolportőr, késznek nyilatkozott, ami kiadványaink terjesztésére. Az ehhez szükséges lépéseket már megtettük a minisztériumban. Szükségünk lesz kolportőrökre, mint az evangélicizáció uttörőire. A ponyvairodalom szenny-termékei el en védekezni, vele szembeállni, legszentebb kötelességünk. Munkánkra nézve életkérdés Isten országa munkásainak kiképzése. Ezt a kérdést tisztán kell szemügyre vennünk. Egyházi vezetőségünk eddig arra ügyelt, hogy Németországból jól kiképzett prédikátorok küldessenek e munkamezőre. Bizonyára ezen körülményre vezethető vissza a magyarországi és a megszállott területeken levő gyülekezeteink jó híre és viszonylagos nagy intelligenciája. Mindazonáltal így nagyon is külföldi jelleget nyer egyházunk. Nézetem szerint nagy előny az, ha tehetséges egyéneket továbbképzés végett Frankfurta küldhetünk a lelkesképző szemináriumunkba. Ezt a jó nyugati lelkesképzést óhajtjuk s reá szükségünk is van. De okvetlenül itt, Magyarországon is kell egy képezdét fel-



állítanunk, melyben mintegy 2 évre terjedő tanfolyamon, Istennek odaszentelt, hű fijak elnyerhetnék a szükséges felkészültséget az Ur szövegében való munkáira.

Azért imádkozom, hogy adja meg az Ur nekünk e fontos dologban a szükséges világszágot. Szeretett püspökünket is kérnék, hogy támogasson ebben bölcs tanácsával és nagyrabecsült segítségével. A politikai helyzetenél fogva nagyon nehéz nekünk, fiatal diákokat külföldre küldeni kiképzésre s mégis meg fogjuk kísélni már ebben az évben 2 testvér kiküldését Frankfurtba.

Gyülekezetünk évek óta nyújtott kezet a többi evangéliumi egyháznak közéletésre. Az utolsó évben a Betháni-Egyesület, egy a reform. és evang. felekezet keretein belül álló közösség nyújtott segédkezet allianz-összejöveletekhez. Már voltak is negyedévenként ilyen allianz-összejöveleteink közösségbeli református-, evangélikus és baptista atyáikkal. Az a közös kívánság, hogy ezen gyülekezetből idővel munka-közösség fejlődjék. Hadd lássák a közös barátok hovatovább mind jobban, hogy a Jézus egyedüli gyülekezetéhez tartoznak.

A fenti közlések bepillantást nyújtottak a végzett munkába. Isten tudja, mi minden történhetett volna még, ha szorgalmasabbak, hivebbek lettünk volna. A mondottak utalnak az országunkban meglevő lehetőségekre. Bár  $\frac{2}{3}$  részét vesztette Magyarország a területéből és 18 milliós lakásai közül csak 7 millió maradt neki, de ezek közt is még sok a mi teendőnk.

Városban és vidéken óriási tömegek semmit sem akarnak már tudni Istenről és egyházról. Protestáns templomok üresen állanak és istentiszteletek maradnak el, mert hiányoznak a résztvevők. Budapesten 70% a vadházasságok és 80% a törvénytelen gyermekek aránya. Testvérek, itt munka vár reánk, jertek végezzük azt.

Igyekeztem a vázolt nehézségekbe bepillantást nyújtani. Ezek a mai ütköző államunkban kelet és nyugat közt, ezen a kommunizmus és reakció közti ütköző területen nagyobbak, mint más országokban.

De nehézségek dicsőségek! A Biblia a legnagyobb nehézségek könyve és a legnagyobb győzelmek története és befejezése győzelem.

Kedves munkatársak! Egy csendes paróchia lehet kellemes, de szebb és bibliaibb egy küzdőtér az igazságért és a szabadságért. A mai Magyarországra vonatkozik, hogy: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” az a methodizmusról is áll: Magyarországon methodizmus nem volt, hanem lesz!

Mint kicsiny küzdőcsapat magunk előtt látunk egy boldogság és békeesség után vágódó tömeget; mögöttünk egy áldozatkész egyházat, felettünk az élő, mindenható Megváltó! Mi másra van még szükségünk? „Menjétek el és tegyétek tanítványokká minden népet!” Ezt az Ur akarja!

A királynak, ki vért s életet

Áldoz népei életéért

Magasztalva zengünk éneket

Örökké áldjuk szent nevét

Minden csodáját hirdessük,

De főként vért dicsérjük.

A püspöki methodista egyház magyarországi missziójának 1921 április hó 22-24-ig Budapestben tartott

**első ülésében elfogadott bizottsági jelentések.**

**1. Az építészeti és ingatlanvételi bizottság jelentése.**

A bizottság Isten iránt való hálával vesz tudomást arról az örvendetes fejlődésről, mely ügyünk állásában itt hazánkban mutatkozik. Isteniszteleti helyiségeink nagyobb-részt tömve vannak emberekkel, úgy, hogy már régóta kicsinynek bizonyultak.

Hogy Istenünk ügyét jobban szolgálhassuk és a kínálkozó alkalmakat jól kihasználjuk arra, hogy elvigyük az evangéliumot vágyó lelkekhez, szükségesnek látjuk helyiségeinket kibővíteni és új, nagyobb termeket szerezni.

Avégből, hogy azonnal kihasználjuk a fenti alkalmakat, budapesti gyülekezetünkben máris szerezünk egy kibővített helyiséget, ahol már nagyobb embertömegnek hirdethetjük Istenünk ígéjét. Az ezzel összefüggő költségek meghaladják a 900.000 koronát, vagyis mintegy 5000 dollárt, mely összeget kölcsönöznünk kellett.

Továbbá, hogy prédikátorlakást szerezzünk, Ujdombováron mintegy 700.000 korona, vagyis 4000 dollár áron házat vettünk.

Nagyon kérjük közigazgatási hatóságunkat, az említett összegeket a központi alaptól, számuunkra minél előbb ki-



utalattni, amennyiben legkésőbb ezévi június 1-re fizelési kötelezettségeink vannak.

Továbbá égetően szükséges, hogy Angyalföldön, az ottani alkalmak kihasználása céljából, szintén szerezzünk alkalmas tulajdont nagyobb helyiségekkel.

Ezen terv megvalósítására 4000 dollárt kérnénk, hogy egy házat vehessünk a Petneházi-uticában.

Nyiregyházán, ahol mintegy 100 taggal virágzásnak indult gyülekezetünk van, a meglevő tulajdon telkünkön új épületet kell felállítanunk, amire körülbelül 1 $\frac{1}{2}$  millió koronára, vagy 8000 dollárra volna szükségünk.

A bizottság nevében:

*Thomasko Frigyes.*

## 2. Irodalmi komitée.

Tagjai: Funk Márton szuperintendens, Thomasko Frigyes, Csopják Gábor, Reichert Gyula és Dr. Szalós Artur.

Köszönetet mond is ennek, hogy az elmúlt évben a „Békeharang” című felhavi folyóirat ismét megjelenhetett. Köszönetet mond a német „Evangelist” és „Evangelist für Donauländer” szerkesztőjének és a „Békeharang” munkatársainak.

*Célfja:*

1. Hívő irodalom megteremtése és terjesztése magyar nyelven is, részint fordítás, részint eredeti irodalmi tevékenység által.

2. Biblia terjesztés.

*Javasolja:*

A „Methodizmus világmisszió” című munkának újabb kiadását.

A konferenciái tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvek magyar nyelven is leendő kiadását.

Funk Márton szuperintendens jelentésének magyar nyelven nyomtatásban leendő kiadását.

A „Békeharang” szeptember 1-től nem 4, hanem 8 oldalas terjedelemben jelenjék meg és ennek egy oldala a „Vasárnapi iskola” céljait szolgálja.

## 3. A prédikátorképzés ügyét tárgyaló bizottság jelentése.

Hálás szívvel ismerjük el a németországi Frankfurtban lévő prédikátorképző szeminárium érdemeit a magyarországi munkások eddigi kiképzésében. De, hogy a magyar misszió ügye biztosabban és gyorsabban haladjon előre és az evangélium, a magyar népet is megragadhassa, fontosnak tartjuk kiütni a célt, hogy nekünk itt Magyarországon, magyar prédikátorokat képző külön iskolára lesz szükségünk, és pedig a legközelebbi jövőben.

1. A methodizmus csak az esetben tud megfelelni feladatának és eredményeket elérni, ha az úrtól elhívott munkásoknak megfelelő műveltséget szerez.

2. Ezért lelkére köti a prédikátoroknak és általában a gyülekezeti tagoknak, hogy rendes körülmények közt a prédikátoroknak készülő ifjakkal járassák ki valamely középiskola, leginkább gimnázium (hol latin és görög nyelvismeret is szereshetnek) összes osztályait, mert csak érettségi vizsga után ajánlhatunk az Úrtól prédikátori munkásságra elhívott ifjakat a szükséges theologiai kiképzésre.

3. Kivételes esetekben azon az Úrtól elhívott munkásokkal szemben, kiknek nem volt alkalmuk a szükséges előképzettséget megszerezni, mi magunk bizonyos intézkedések által fogunk gondoskodni arról, hogy az általános műveltséget és a munkában nélkülözhetetlen theologiai ismereteket megszerezzék.

4. A felállítandó hazai theologiai iskolánkban is, ép úgy kell nyújtani és elvégezni a növendékeknek az egyházunk által előírt tanulmányokat, mint a frankfurti szemináriumban.

5. Addig is, míg ilyen szemináriumunk lesz, tanulmányainkat továbbra is Frankfortba küldjük kiképzésre. Ha ez nyelvudácsi hiányok vagy a politikai helyzet következtében lehetetlen volna, az egyház igyekezni fog a kiképzést bizonyos kurzusokban megadni.

6. A bizottság arra kéri a misszió ülést, határozza el,

hogy már a f. é. őszével létesít ilyen tanfolyamokat, Isten országa számára munkások kiképzésére, ha azt a kitűsödött körülmények, (közállapotok, helyiségekért, tanterhekért stb) valamint a pénzügyi helyzet megengedik.

7. Ezen kurzusok tantervében legyen benne az általános műveltség továbbfejlesztése és a bibliaismeret bővítése, valamint a bibliai tudományok különböző ága.

8. A részletek kidolgozásával, keresztitvitelével Funk és Reichert testvéreket kérjük megbizni.

A bizottság nevében:

*Dr. Szalós Artúr és Dr. Barta Bernát.*

#### 4. A vasárnapi iskolai bizottság jelentése.

Külföldös örömmel vessz tudomást a bizottság arról a dicső haladásról, melyet az Ur kegyelméből a vasárnapi iskola ügy terén tapasztalhattunk. Vasárnapi iskolai tanulók száma, majdnem tizszerez emelkedést mutat. (40-ről, mintegy 400-ra és 3 vasárnapi iskoláról 9-re.) A haladás okát a magyar munka felvételében találjuk, továbbá a német munka kibővítésében is, valamint a tót munka megkezdésében Nyíregyházán. De hozzájárult ezen haladáshoz anyaegyházunk nagymérvű terménybeli és ruházati cikkekből álló adományával, melyeket fővárosi, szűkölködő gyermekeink közt osztottunk ki. Sok szűlő, a keresztény szeretet ilyen gyakorlati megnyilvánulásán felbuzdulva, gyermekeik vallásos nevelését bizalommal várta tőlünk s azért hozzánk küldték őket a vasárnapi iskolába. Bár azért azt is megértjük, hogy sokan csak a szeretetadományok miatt jöttek, mert elmaradtak, mihelyt megkapták azt, amit kerestek.

E helyen is kifejezzük hálás köszönetünket az anyaegyházunk iránt az említett áldásos szeretetlelkűségéért.

Külföldi örömmel és elismeréssel gondolunk szeretett vasárnapi iskolai titkárnak Dr. Mills áldásos munkálkodására. 1920 márciusában történt látogatása Dr. Hartmann O. ur kíséretében, valamint misszióink évi ülése alkalmából köz-

tünk való időzése, tanulságos előadásai és lelkesítő közleményei ügyünk fejlődésére szolgáltak.

A Dr. Mills titkár által a gyermek-mentő-munkánk javára hozzánk juttatott adományért és a jövőre kilátásba helyezett segítségért hálás köszönetünketalmácsoljuk. A bizottság a következő javaslatokat kéri határozatra emelni:

1. Szeptember hó első vasárnapján rendezzenek összes gyülekezeteinkben vasárnapi-iskolai ünnepélyeket, melyre gyülekezeteink jó előre készítsék el a programmot és hívjanak meg érdeklődő vendégeket, barátokat, egyben rendezzenek gyűjtést is az ünnepélyen, szegény gyermekek javára.
2. Minden prédikátor köteleztessék arra, hogy hetenként egyszer előkészítő órát tart vasárnapi iskolai tanulóival.
3. Minden vasárnapi iskolában gyűjtsünk karácsonyi hála adományokat a végre, hogy másokon segíthessünk.

Továbbá határozunk el, hogy megkeressük vasárnapi iskolai titkárnakat aziránt, hogy legyen segítségünkre vasárnapi iskolai tanulóink részére, a tanításra vonatkozó alkalmas irodalmi termékek megszerzésében.

A bizottság nevében:

*Reichert Gyula.*

#### 5. A köszönetnyilvánító-bizottság jelentése.

Magyarországi misszióink ezen áldott első ülésének végén nem tehetünk mást, mint hogy leborulva mennyei győzelmi-vezérünk előtt, hálákat mondunk neki, segítő és támogató jelenléteért, melyet tanácskozásainkban úgy megérezhetünk. Egyuttal megláthatuk ezen napokban, hogy milyen dicső dolgokat mivelt az Ur köztünk. Ugy vagyunk, mint a zsoltáros, amidőn felkiáltott: „Az Ur nagy dolgokat mivelt közöttünk, afelett vigad a mi lelkünk”. És misszióink mindegyik munkása örvendező reménységgel siet az Urtól szármára kijelölt helyre, tudván, hogy dicső munkában áll, melyben az Ur jár előttünk és vezet, hogy feladatainkat elvégezzük. Sohasem láttuk a magyarországi munkát nagyobbnak,



szükségesebbnek és reményteljesebbnek, mint most ülésezésünk végén. Azért hála és imádat dicső Megváltónknak!

Különös örömünkre szolgált püspökünk jelenléte. Elsőpillanattól kezdve az volt a benyomásunk, hogy misszióink különös tárgyát képezi szeretetünk, gondoskodásának és imáinak. Hogyan is viselhetnének irántunk másként egy olyan atya, ki velünk érzett a háboru borzalmas ideje alatt s most misszióinkban egészséges hadicsecsemő látt! Hálaasap köszönjük nagybecsült püspökünknek meleg, testvéri szeretét, körültekintő, bölcs vezetését a tárgyalásokban, valamint buzdító szavait, különösen pedig a konferenciái vasárnap estén, a Luthertemplomban tartott felemelő előadását.

Hálás köszönetünket fejezzük ki a missziói hatóságnak is, az 1921. évre folyósított 3000 dollár adománnyért.

Ülésezésünk ideje alatt bepillantást nyertünk ama széleskörű és nekünk rendkívül értékes segélyakcióba, mellyel amerikai anyagegyházunk, a legnagyobb szükség idején felkeresett bennünket. 1920 január havában, midőn a közlekedési viszonyok még nagyon nehezek voltak, azon örömben volt részünk, hogy itt üdvözölhetjük fővárosunkban, egyházunknak, a közép-európai nyomorúság és inség megvisszáteljesítésére kiküldött nagyérdemű bizottságát. A bizottság tekintést nyert azon határtalan nyomorúságba, melyben népünk széles körei színlődtek. Ennek eredményeként amerikai testvéreink egyszersre 300.000 koronát bocsátottak a kormány rendelkezésére pillanatnyi segélynyújtások céljából, amely cselekedet által kezdetét vette az a nagyarányú segélyakció, mely mintegy 10 millió korona értékben juttatott el ruhát és élelmicikkeket inségekben levő embertársainkhoz felekezeti különbség nélkül. Az Ur tudja, mennyi könnyt száritottak fel s hány ember életét mentették meg e szeretetadományok.

A segélyakciónak egy másik értékes gyümölcse az, hogy a püspöki methodista egyház, nemcsak az államhatóságok előtt, hanem a nép széles rétegeiben is növekedett tekintélyben. Sok zárt ajtó nyitott meg a segélyakció következtében előttünk s az Ur iránt való hálával fogadtuk, hogy

ez az akció volt Isten kezében az eszköz, a szívek talajának az evangélium számára való előkészítésében. Sok lélekkel ismerkedtünk így meg, kik immáron nem a kenyér kedvéért, hanem Isten országa miatt keresik a kapcsolatot egyházunkkal. A magyarországi misszió, gyülekezetei és prédikátorai nevében hálás köszönetet mond a missziói hatóságnak elszánt és széles köröket átölelő segélynyújtásáért és megkeresi szuperintendensét, hogy ezt a köszönetet illetékes helyre közvetítse.

Azonképen meleg hálával gondol misszióink ama gazdag adományokra, melyeket a vasárnapi iskolai hatóság juttatott hozzánk, szükségben színlődő magyarországi gyermekeink javára. Vajha az amerikai adakozók láthatták volna azt az örömet, ifjúságunk arcán, a mit a kiosztott adományok szereztek nekik. Gyermek, a világ minden részéből gyűjtötték és adták ezen szeretetadományokat, azért rejlett bennük különös érték és áldás.

Köszönetünket tolmácsoljuk Scharpf és Andraskó kisaszonynak, valamint Frenczné testvérnőnek és másoknak, kik az ülésezési időben a külső dolgok elrendezésében, a konyhában és az asztalok körüli teljesítettek szolgálatot. Legyünk mindnyájan igazi követői ama Mesternek, ki a szolgálatban is példát mutatott nekünk.

Kérjük ezen javaslatokhoz a hozzájárulást az üőhelyekről való fellállítás által tanusítani.

A bizottság nevében:

*Csofják Gábor és Reichert Gyula.*

### **A keresztyén népiroda 1920. évi jelentése.**

Egy 1919. évi hiábavaló kísérlet után a keresztyén népiroda végül 1920 március hóban megalakulhatott, miután alapszabályait Funk Márton, mint a methodista gyülekezet vezetője, valamint VI. kerületi előjáróság, mint illetékes hatóság jóváhagyta. Az alapszabály 10 pontja szerint az iroda mindenkinek, különösen a szegényeknek, tanáccsal, felvilágosítással, védelemmel és segítséggel szolgál az életnek minden esetében.

még pedig ingyen, felekezeti különbség nélkül. Ezt a jótékonyági intézményt a püspöki methodista gyülekezet tartja fenn és mindenkor a gyülekezet vezetőségének felügyelete alá tartozik.

Hivatalos órák hetenként egyszer voltak, még pedig csütörtökön 5—6 óra között. Ezek a hivatalos órák tulajdonképpen csak gyűjtőórák a kérvényezők számára, a munka tulajdonképpen egész héten át tart. Némely napon 5—6 megbízást nyertünk, törvényszéki tárgyalásunk is volt, mely egy egész délelőttöt vet igénybe.

Az iroda első évében 345 egyén kapott nagyobbrészt jogi tanácsot és utasítást; az ig nyilok nagy része a katholicus egyházhoz tartozik. A népiroda 78 levelet küldött el, benyújtott 47 kérvényt és kieszközölte 29 levélnek a megszállott területre való küldését. Tizenhét esetben adhattunk hadifoglyokról felvilágosítást; 21 esetben közbenjártunk a rokkantjártékok kintalásában. Tizenhat esetben házasságkötés lehetőségét teremtetjük meg, ahol a felek eddig vadházasságban éltek. Még következő eseteink voltak: kieszközöltünk 8 ulvelet, 1 múltagot, 6 iparigazolványt, 11-et baleseti kártérítéshez juttatunk, volt 6 törvényszéki ügyünk, 12 lakásügyünk, 12 takarékszabályozási ügyünk, 2 internálási ügyünk, 8 gyermekvédelmi ügyünk, 3 ügyünk, hol gyermekek szüleit, vagy szülők gyermekeiket keresték, 11 gyermekigazolási ügyünk, 4 adóügyünk, 3 peres ügyünk, 4 kórházi helyszerzési ügyünk.

Olykor igen komoly ügyeink voltak. Egy anyának, aki éveken át várta fia hazajöttét megmondhattuk, hogy fia mi-kor és hol esett el és hol van eltemetve. Egy háziúr 5 gyermeket, kinek szülei elhaltak, ki akart tenni a lakásból, mi 6 törvényszéki tárgyalás után megtartottuk az árvákknak a lakást. Egy könyvelő ártatlanul kiutasított családostul az országból; kiszabadítottuk és visszahoztuk családjához. Egy nyomoreknek műkzet szereztünk, ami által munkaképessé vált. Egy szegény varrónő, kinek 5 gyermeke van, 9 helyen lakást kerestünk és sikerült végül sok és hosszas tárgyalás után öt gyermekeivel tisztességes lakáshoz juttatnunk, habár ezt a lakást egy más, nagy pénz árán megvásárolta.

A hivatal havi átlag kiadása 200 korona. Az utóbbi hónapokban ehhez még 400 korona járult. Sajnos az igények növekednek és így a további lehetőségeket kell mértegelnünk.

Hogy a hatóságok milyen mértékben vannak hivatalunkkal megelégedve, annak hőmérőjéül szolgáljon az, hogy a polgármesteri hivatal, valamint a járásbíróság a feleket kísértőlevéllel hozzánk küldik. Irodánk megnyitása óta a Philadelphian egyesület részéről is hasonló intézmény nyílt meg a Hermina-uton, de sokkal kisebb munkakörrel. A kizárólag párttagok száma is létesített ilyen nép-intézményt, de kizárólag párttagok száma; egy ilyen intézmény jelenleg a Deák-téren működik, de csak ág. hitv. ev. számára; utóbbi időkben az állami főhatóság maga is létesített egy jogvédő irodát, de csakis jogvédelmi esetek számára.

Nagy városunkban, hol a vadházasságok vannak túlsúlyban és a gyermekek legnagyobb része illegitím, ahol a hatóságok a szegény felekkel szemben sokszor ridegek, ez az intézmény nagyon szükséges. Kontensalt tej meg kötőpamuk helyett sokkal jobb, ha dolgozunk a népért és szolgálatainkat neki felajánljuk.

*Dr. Fleischer.*



*Dr. Bast Antal püspök urnak*

**KOPENHÁGA.**

A f. évi április 21—24-ig megtartott missziói ülésünk alkalmával különös hálával emlékeztünk meg itteni munkánk és nemzetünk jótevőiről. A misszió ülése elhatározta, hogy kedves Püspök urat külön üdvözlő köszönetnyilvánításával és kéri, hogy ezen köszönetet kegyeskedjék közölni a gyülekezetekkel és prédikátorokkal, tán leginkább a különböző konferenciák hivatalos közlönyei útján.

Ha nem fejezhetjük ki szavakban, hogy mit szenvedtek népeink az utóbbi időben háboru és forradalom által, gyermekelink inség és nélkülözések által, a szűkséges élelem, ruházat és lábbeli hiányában, úgy azt sem vagyunk képesek leírni, hogy mit mivelt a szeretet.

Csak egy a vigaszunk, amidőn újra meg újra feltárlanak előtűnik az emberek nyomorának s a jelen nehézségeinek mélységei: Az Ur Jézus szeretete végre mégis csak meg fogja dicsőíteni a világot. A szeretet nem ér véget.

*És ezt a szeretetet oly gazdagon megtapasztaltuk skandináviai testvéreink részéről.*

1920 május havában Dr. Bast püspök ur, a nagy emberbarát részéről, Kopenhágából 4200 kgr. sulyban élelmickek és használt ruhák érkeztek hozzánk. Mily öröm volt látni, hogy élvezik az éhes szillők és gyermekek a kiosztott szalonnát, kenyeret és tejeskávét. Vasár- és ünnepnapokon éhezők sereggestől kerestek fel bennünket. S mily diadalmasan vitték el a szegények a kapott ruhadarabokat!

Hat hónapja a kedves svédok a szabadegyházbeli segélybizottság által ismét küldtek készpénzbeli segílyt. Ebhól mi methodisták körülbelül 219.000 koronát kapunk. Ezen összegből vásznat szerettünk be csecsemőknek szükséges kelengyére és egyrészt árvaházi munkánk céljaira használtuk fel.

Délmagyarországnak elkülönítése következtében árvaházunk Jugoszláviának jutott. Mi itt Magyarországon tanács-talanul állunk síró anyák minden kérésével szemben. Isten-

ben és a hú testvérekben bizva, 350.000 korona árban új, alkalmas ingatlant szereztünk anélkül, hogy ezen összeg felett rendelkezünk volna. Még 200.000 korona adósságot terhe nyomja vállunkat. De az Ur ügyében fáradozunk. Majd Ő gondoskodik gyermekeiről.

Last but not least, gondolunk norvégiai testvéreinkre. Hogy hozzájáruljanak a gyermekvilágban levő nyomor enyhítéséhez, szeretett püspökünk által 21.000 norvég koronát juttattak el hozzánk. A kedves norvégok bizonyosan nagyon közeli rokonai annak, kiről meg van írva: „Az ő gazdasága a tenger bőségéhez hasonló” és annak a szellemében cselekszenek, kiről ezt olvassuk: „Széjjel járt, jót cselekedvén”.

A kedves jötevők mindnyájának mi ismeretlenek vagyunk; kevéssé ismert, földretilport nép vagyunk, faltörőkos: kelet és nyugat egymásközötti küzdelmeiben. Évszázadokon keresztül védte Magyarország Európát vad török hadak elől, míg csaknem elvérzett. A világháború és forradalom egy országtól sem rabolt el annyit, mint Magyarországtunktól. S mit mivelte belőlünk a bolsevizmus?

Radikálizmus és reakció még mindig küzd egymás ellen. Jeremiással kell egy magyar hívőnek felkiáltania, „Bárcsak a fejem vízzé változnék, a szemem pedig könnyhullatásnak kulfelvé, hogy éjjel-nappal sirhatnám az én népem leányának megötljét!”

Azért fogadják mindnyájan leghálásabb köszönetünket, hűséges szeretetökért. Önök éhezőknek enni adtak, mezteleneket ruháztak, könnyeket felszártottak, betegeket gyógyítottak. Önök megnyitották hittelenneknek szemeit a Jézussal való szeretetközösség meglátására és Isten gyermekei közül is némelyiknek gyenge hitét újra lánggra lobbantották.

Kérjük az Urat, fizessen vissza gazdagon mindnyájuknak mindent. Amennyiben bátrak vagyunk, magunkat továbbra is hú szeretetükbe ajánlani, az Ur Jézusban összekötve küldjék testvéri köszöntésünket.

A magyarországi misszió nevében:

**Funk Márton.**

## ADRESSEN DER PREDIGER DER JÄHRLICHEN KONFERENZ DER BISCH. METHODISTENKIRCHE IN DER SCHWEIZ.

WANN INS AMT GETRETEN:

- 1895 Alder Gottfried, Birsfelden, Kt. Baselland.
- 1902 Alder Karl, Oerlikon Kt., Zürich.
- 1904 Allenbach Albert, Vevey, Chapelle math. rue du Clos.
- 1920 Amman Jakob, Zürich, 8 Mühlebachstrasse.
- 1880 Bär Gottfried, Aengst a/Albis, (emmer).
- 1899 Bangarter Friedrich, Chur, Friedenskirche.
- 1893 Bauer Edmund M., Basel, Wallstrasse 12.
- 1918 Bickel Oswald, Baden, Seminarstrasse 21.
- 1903 Boss Arnold, Aftoltern a/Albis, Friedenskirche.
- 1894 Bösch Hermann, St. Gallen, Wassergasse 21. Teleph. 4212.
- 1898 Bühner Martin, Bern, Laupenstrasse 13.
- 1868 Depeler Friedrich, Geneve, Rue Bertrand Dussand 6. (emmer).
- 1916 Frei Adolf, Stafa Kt., Zürich. Gerth. Gellh.
- 1915 Hasler Viktor, T. Geneve. Rue Galcin 12. Teleph. 9800. Postcheck I. 2234. Postcheck der Gemeinde: I. 2421.
- 1874 Härle Johannes, Zürich 7 Gladbachstr. 47. (emmer).
- 1912 Hess Karl, Bern Zielweg 23. 1909. Hirzel Jakob-Thalwil.
- 1905 Hold Bartholomäus, Rheineck Kt., St. Gallen.
- 1893 Honegger Karla, Wädenswil Kt., Zürich.
- 1902 Honegger Alfréd, Zürich 4. Stauffacherstrasse 54.
- 1882 Huber Heinrich, Sissach, Baselland.
- 1889 Hunziker Adolf, Basel, Kingenthalstr. 54.
- 1912 Judinger Wilhelm, Lenzburg Kt., Aargau.
- 1914 Jungen Christian, Aarau, Feerstrasse 10. Telephon 771.
- 1917 Kämpf Huldreich, La Chaux-de-Fonds. Rue de Progress.
- 1890 Kleiner Jakob, Adliswil, Zürich. Telephon Adliswil 61.
- 1890 Knoll Christian, Zürich 6. Habsburgstr. 17.
- 1917 Kunz Jakob J., Nieder-Uzwil. St. Gallen.
- 1911 Laetzsch Alfred, Herisau, Apanzell Landerh. I. H. 1921 Prunten.



## WANN INS AMT GETRETEN :

- 187 Lerch Abraham, Uster, Zürich. Tel. Uster 243. Postcheck V. 2487. Basel.
- 1916 Letsch Jean, Teufen, Appenzell.
- 1889 Lienhard Ernst, Zürich, Badenerstrasse 67/71.
- 1892 Lienhard Albert, Neuenburg. Rue des Beaux Arts 11.
- 1916 Lier Gustav, Herzogenbuchsee Kt, Bern.
- 1892 Lohrer Jakob, Turbenthal, Zürich.
- 1906 Lüthi Cristian, Stein, a/Rhein.
- 1908 Lüthi Hans, Winterthur, St. Georgenstr. 61.
- 1894 Marguardt Gustav A., Zürich 6, Winterthurerstr. 39.
- 1916 Müller Erwin, Biel, Plänkestr. 17.
- 1891 Oppliger Friedrich, Wetzikon Robenhausen, Zürich.
- 1892 Pieringer Ignaz, Liestal, Baselland. Telephon: 166.
- 1920 Pieringer Karl, London E. S. 219. Brooke Rd. Upper Clapton Deutsche Gottesdienste: 46 Cleveland Street, W. O.
- 1899 Ragetti Andreas, Schaffhausen. Friedenskirche, Parkstr. 24. Postcheck VIII/a. 670.
- 1889 Richner R. G., beurlaubt.
- 1892 Rodemoyer Theodor C. Dr., Horgen, Zürich.
- 1913 Ruh Albert, Rorschach, Reilbahnstrasse 57.
- 1920 Schreiber Eduard, Olten, Vereinshaus. Jurastrasse 72. Telephon: 427.
- 1907 Schüpp Reinhard, Solothurn, Bielstrasse 26.
- 1883 Spörri J. G., Bern, Viktoriastrasse 102.
- 1913 Spörri Theophil, Theol. Lehrer, Frankfurt a/Main Ginnheimlandstrasse 180.
- 1920 Spörri Joseph, Zürich. 2. Mutschellenstrasse 188. Telephon: Seltau 7804.
- 1907 Steffen Emil, Wald, Zürich.
- 1910 Stehli Karl, Luzern, Zähringerstrasse 7.
- 1882 Strässler Jakob, Frauenfeld, Belthanie.
- 1890 Surer Gottfried, Egg, Sürich. (emmer).
- 1894 Thiele Charles, Zürich, 1 Zellweg 18.
- 1909 Tobler Emil, ~~Lyss~~, Bern. *Wangenerstrasse*
- 1911 Tobler Otto, Langnau, Bern.
- 1920 Tobler Isak, Winterthur, Grenzstrasse 17.

## WANN INS AMT GETRETEN

- 1920 Tschuy Albert, ~~Letsame~~, ~~Sottfide~~ 7. *Zollikon*
- 1915 Völlmy Eduard, Basel, Allschwilerplatz.
- 1912 Wanner Jakob H., Signau, Bern.
- 1878 Weltl Heinrich, Bremen. Bürgermeister-Smith-Strasse (emmer).
- 1917 Wild Eduard, St. Immer, Bern.
- 1879 Wuhmann J. U., Basel. Socinstrasse 31. (emmer).
- 1877 Zolliker Jakob, Zürich, 2. Butzenstrasse 44. (emmer).
- 1900 Zürcher Emil, Bülach, Zürich.

## STATISZTIKAI KIMUTATÁS:

| Sor-<br>szám               |  | Szám | Szám | Szám |
|----------------------------|--|------|------|------|
| <b>1. Tagság stb.</b>      |  |      |      |      |
| 1                          | Próbatagok                                     | 170  |      |      |
| 2                          | Rendes tagok                                   | 170  |      |      |
| 3                          | Rendszeresített predikátor                     | 1    |      |      |
| 4                          | Próbapredikátor                                | 1    |      |      |
| 5                          | Egyházi gyermekek                              | 200  |      |      |
| 6                          | A metodisták együttesen                        | —    |      |      |
| 7                          | a) Helyi predikátorok                          | —    |      |      |
|                            | b) Intők                                       | 4    |      |      |
| 8                          | Igehirdetői állomás                            | 9    |      |      |
| 9                          | Halláleset                                     | —    |      |      |
| 10                         | Vallásoktatást nyerő gyermekek                 | 8    |      |      |
| <b>2. Hivatalt teendők</b> |  |      |      |      |
| 11                         | a) Férfikeresztségben részesi-<br>tettek       | 1    |      |      |
|                            | b) Gyermeckeresztségben része-<br>sítették     | 6    |      |      |
| 12                         | Egyházián megáldott mátkapár                   | 1    |      |      |
| 13                         | Temetés  | —    |      |      |
| <b>3. Vasárnapi iskola</b> |  |      |      |      |
| 14                         | Vasárnapi iskolák                              | 7    |      |      |
| 15                         | Hivataltok és tanítók                          | 12   |      |      |
| 16                         | Növendékek: a) osszáma                         | 370  |      |      |
|                            | b) megtérték                                   | —    |      |      |
| 17                         | a) Tanítók, akik:<br>a) tagok<br>b) próbatagok | 10   |      |      |



| Sor-<br>szám          | Szám   | Szám   | Szám           |
|-----------------------|--|--------|----------------|
| 18                    | b) Növendékek, akik:<br>a) tagok<br>b) próbatagok<br>Összkiadás: --- | 2393   |                |
| Sor-<br>szám          | Egyleti élet   | Száma  | Tagok Bevétele |
| 19                    | 4. Ifjúsági egyesület  | 2      | 40             |
| Sor-<br>szám          |  | Olvasó |                |
| <b>5. Folyóiratok</b> |  |        |                |
| 20                    | Békeharang ---   | 230    |                |
| 21                    | Evangelist für Donauländer ---                                       | 80     |                |
| 22                    | Kinderfreund ---   | 1      |                |
| 23                    | Friedensglocke ---   | 10     |                |
| 24                    | Leitern ---  | 2      |                |
| 25                    | Missionsbote ---   |        |                |
| 26                    | Wächterstimmen ---   |        |                |
| 27                    | Freiheit ---   |        |                |
| 28                    | Missionsbote für Kinder ---  |        |                |
| Sor-<br>szám          |  | Szám   | Szám Szám      |
| <b>6. Tagváltozás</b> |  |        |                |
| A) Próbatagok         |  |        |                |
| 29                    | Számuk az egyházi év elején ---                                      |        | 35             |
| Növekedés:            |  |        |                |
| 30                    | a) csatlakozás által ---   | 239    |                |
| 31                    | b) átköltözés által ---  | 2      |                |
| 32                    | Össznövekedés ---  |        | 241            |

| Sor-<br>szám | Szám  | Szám | Szám |
|--------------|---|------|------|
| Apadás:      |   |      |      |
| 33           | a) rendes taggá levés által ---                     | 97   |      |
| 34           | b) kísérlévellel való távozás<br>által ---          | 3    |      |
| 35           | c) kísérlévellel nélkül való tá-<br>vozás által --- |      |      |
| 36           | d) kísérlévellel, elbocsátás ál-<br>tal ---         | 6    |      |
| 37           | e) haláleset által ---                              |      |      |
| 38           | Összapadás ---                                      |      | 106  |
| 39           | Növekedés ---                                       |      | 135  |
| 40           | Apadás ---  |      |      |
| 41           | Próbatagok száma az egyházi év<br>végén ---         |      | 170  |
| B) Tagok     |   |      |      |
| 42           | Számuk az egyházi év elején ---                     |      | 80   |
| 43           | Növekedés: a) felvétel által ---                    | 97   |      |
| 44           | b) átköltözés által ---                             | 4    |      |
| 45           | Össznövekedés ---                                   |      | 101  |
| Apadás:      |   |      |      |
| 46           | a) bizonyítvánnyal való tá-<br>vozás által ---      | 7    |      |
| 47           | b) bizonyítvány nélkül való<br>távozás által ---    | 3    |      |
| 48           | c) kilépés vagy kizárás által ---                   | 1    |      |
| 49           | d) haláleset által ---                              |      |      |
| 50           | Összapadás ---                                      |      | 11   |
| 51           | Növekedés ---                                       |      | 90   |
| 52           | Apadás ---  |      |      |
| 53           | Tagok száma az egyházi év végén ---                 |      | 170  |
| 54           | Próbatagok és rendes tagok<br>együttes száma ---    |      | 340  |

| Sor-<br>szám | 7. Önkéntes adományok                      | Egyes<br>adomány | Össz-<br>adomány |
|--------------|--|------------------|------------------|
| 55           | A körlet beszedett:<br>Körlet háztartására | K 31.555         | K                |
| 56           | Fizetések:                                 | 32.770           |                  |
| 57           | a) prédikátornak                           |                  |                  |
| 58           | b) kerületi előljárónak                    |                  |                  |
| 59           | c) püspököknek                             |                  |                  |
|              | Kamatok:                                   |                  |                  |
|              | Bérlet:                                    |                  |                  |
| 60           | prédikátori lakások                        |                  |                  |
| 61           | istentiszteleti helyiségek                 |                  |                  |
| 62           | templomépítés a kerületben                 | 7.300            |                  |
| 63           | adósságtörlesztés a kerületben             | 5.000            |                  |
| 64           | vasárnapi iskolák                          | 2.393            |                  |
| 65           | különböző jótékonyági egye-<br>sületek     | 3.052            |                  |
| 67           | konferenciái utazások                      |                  |                  |
| 68           | 55—67 sorszám összege                      | 500              | 82.070           |
| 69           | Prédikátorok képző isk. számára            | 500              |                  |
| 70           | Prédikátorok segélyegylete                 | 1.500            |                  |
|              | Hazai misszió                              |                  |                  |
|              | Külmisszió:                                |                  |                  |
| 71           | a) prédikátor és gyülekezettől             |                  |                  |
| 72           | b) vasárnapi iskolától                     | 150              |                  |
| 73           | Konferenciái kiadások                      |                  |                  |
| 74           | Árvány                                     | 11.500           |                  |
| 75           | Vasárnapi iskola-szövevény                 | 50               |                  |
| 76           | Traktatustársulatnak                       | 100              |                  |
| 77           | Amerikai bibliai társulatnak               | 100              |                  |
| 78           | Né-missziótársulatnak                      | 100              |                  |
| 79           | Gyermekalap                                |                  |                  |
| 80           | Általános adósságtörlesztés                |                  |                  |
| 81           | Önfenntartás                               |                  |                  |
| 82           | Nevelőintézet                              | 50               |                  |
| 83           | 68—82 sorszám összege                      |                  | 13.950           |
| 84           | Beszédtett összesen                        |                  | 96.020           |
|              | Esik egy egyháztágra                       |                  | 2.824            |

## A KERÜLET STATISZTIKAI ÉRTESETŐJE.

| Sor-<br>szám | 8. Egyháztulajdon.   | Főállomás  | Állomás    | Állomás   | Állomás  | Állomás      | Állomás     |             |
|--------------|--|--|------------|-----------|----------|--------------|-------------|-------------|
|              |  | Budapest   | Angyalfüld | Budakeszi | Dombóvár | Kaposztekcső | Nagyszékely | Nyiregyháza |
| 85           | Az év végén, melyben a kimutatás készült volt a kápolnák száma prédikátori lakással és anélkül | K 1  | K          | K         | K        | K            | K           |             |
| 86           | Lakások és más épületek  | —  | —          | 1         | 1        | —            | —           |             |
| 87           | Házhely  | —  | —          | —         | —        | —            | —           |             |
| 88           | Az ingatlanok és házhelyek értéke  | 346.290  | —          | 350.000   | 600.000  | —            | 35.000      |             |
| 89           | Az ingóságok értéke  | 100.000  | 2.000      | 300       | —        | 2.000        | 15.000      |             |
| 90           | Templomépítési-alap összege  | 48.000   | —          | —         | —        | —            | —           |             |
| 91           | Adósságtörlesztési-alap  | —  | —          | —         | —        | —            | —           |             |
| 92           | Más alapok   | —  | —          | —         | —        | —            | —           |             |
| 93           | Összes vagyon  | 494.290  | 2.000      | 350.300   | 600.000  | 2.000        | 50.000      |             |
| 94           | Adósságok  | —  | —          | 250.000   | 600.000  | —            | —           |             |
| 95           | Tiszta vagyon  | 494.290  | 2.000      | 100.300   | —        | 2.000        | 50.000      |             |
| 96           | Törvényes tulajdonos   | Keresztyén könyvesház korlátolt felelősségű szövetkezet. Budapest. |            |           |          |              |             |             |



MISSZIO ULÉSEK STATISZTIKÁJA.

| Idő  | Hely     | Elnök<br>püspök     | Jegyző            | Misszió<br>munkások<br>száma | Szám a          |                 | jövedelem<br>Kor. |
|------|----------|---------------------|-------------------|------------------------------|-----------------|-----------------|-------------------|
|      |          |                     |                   |                              | rendes<br>tagok | próba-<br>tagok |                   |
| 1921 | Budapest | Nielsen<br>János L. | Reichert<br>Gyula | 8                            | 170             | 170             | 96.020 kor.       |